

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXV 2000 SEPTEMBER - RUGSĖJO 28, Nr. 36

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

Established in 1915 • 85-ieji leidimo metai

Žodis kandidatui į Lietuvos Respublikos Seimą ATKURTI LIETUVOS KAIMĄ

ŽEMĖS ŪKIO PLĖTROS PROGRAMINĖS NUOSTATOS

Gyvybingo kaimo ir stipraus žemės ūkio, kuris galėtų konkuruoti pasaulio rinkose, išlaikymas – vienas iš pačių svarbiausių valstybės rūpesčių. Kaime neturi būti žemdirbių priešpriešos ar nesantikos. Kaimui reikalinga apgalvota, nuosekli ir ilgalaikė jo plėtros politika.

Kaimas plėtojamas trimis kryptimis:

1) nemažinant bendros žemės ūkio gamybos, kurti ir visapusiškai palaikyti stiprius prekinis ūkininkų ūkius;

2) kaip socialinę būtinybę pereinamajame laikotarpyje (10-15 metų) palaikyti sodybinius ir kitus mažesnius ūkius, sudarant jiems teises ir ekonomines prielaidas tapti prekiniais ūkiais, imtis kitų verslo sričių;

3) išlaikyti kaimą, kaip tradicinę ir palankią gyvenamąją bei smulkaus verslo vystymo vietą, plėtojant tam reikalingas institucijas.

Kaimo ūkio stiprinimui ir jo gyventojų socialinei saugai, švietimui, kultūrai, gamtos apsaugai ir kt. skirti nemažiau, kaip 10-12proc. Valstybės biudžeto lėšų. Visos žemės ūkio plėtros strateginės programos privalo būti suderintos, ilgalaikės ir pilnai atitinkančios žemdirbių, visos tautos interesus.

Svarbiausias uždavinys, kurį būtina išspręsti, baigiant žemės reformą ir sukuriant laisvą žemės rinką – kuo greičiau (iki 2005 m.) atsi-

Dr. Leonas Milčius

Kovo 11-osios Akto
signataras,

Žemės ūkio inžinerijos
instituto konstravimo
ir projektavimo skyriaus
vedėjas

skaityti su žemės savininkais. Reikia sudaryti laisvos valstybinės žemės fondą ir paversti savivaldybėms jį tvarkyti. Sudaryti sąlygas asmenims savo žemę perduoti, perkelti, parduoti valstybiniam žemės fondui, o taip pat iš jo gauti, nuomoti ar pirkti. Pirmenybė į žemės nuosavybės teisę priklauso Lietuvos fiziniams ir juridiniams asmenims.

Derybose su Europos Sąjunga, pereinamuoju laikotarpiu, naujų darbo vietų kūrimui ir socialinių klausimų sprendimui išsireikalaus tam reikalingą finansinę paramą. Pasiiekti, kad Lietuvos žemės ūkio produkcijos gamintojai būtų garantuota naudinga vidaus ir išorės rinka - svarbiausias valstybinės žemės ūkio politikos uždavinys. Kaimo žmonių socialinės garantijos (pensijos, pašalpos) ir švietimo, kultūros, medicininio aptarnavimo, susisieki- mo galimybės jokių būdu neturi būti mažesnės negu kitų šalies gyventojų. Laisva darbo rinka kaime neturi virsti savivale, iš vienos pusės, ir beteisiskumu – iš kitos. Laisvė žemės ūkio pažangai, ūkininko iniciatyvai! Nepakantumai – savivalei, žmonių skriaudimui, abejingumui!

Būtina garantuoti veiks-

mingą valstybės paramą žemės ūkio kooperacijai, mokslui ir mokymui bei gamybos modernizavimui. Valstybė privalo garantuoti genetinių sėklininkystės ir gyvulininkystės fondą, dirvožemio priežiūrą bei jo gerinimą, aukštos agrotechninės kultūros diegimą. Mes galime ir privalome gaminti pigesnę ir daugeliui prieinamą žemės ūkio techniką, statybines medžiagas, trąšas ir kitas žemdirbiui reikalingas medžiagas bei įrangą.

Būtina taikyti esmines mokesčių ir kitas lengvatas ekologine žemdirbyste užsiimantiems ūkininkams, smulkius ir vidutinius ūkius vienijantiems kooperatyvams. Valstybė privalo remti kuo platesnį savos žemės ūkio ir miško produkcijos panaudojimą energetikai, gaminant biodegalus, biotopalus ir kt. Visi kaime privalo pilnavertiškai pragyventi iš savo darbo. Būtina sukurti visiems žemdirbiams prieinamą bei veiksmingą pasėlių, gyvulių, pastatų ir kitų gamybos priemonių visapusišką draudimą. Valstybė privalo prisiimti iškilusių ginčų sprendimą tarp žemės ūkio produkcijos gamintojų, perdirbėjų ir pardavėjų vaidmenį.

Reikia stiprinti kaimo gyventojų bendruomeniškumą ir savivaldą, seniūnijoms suteikiant daugiau savarankiškumo. Įstatymu įteisinti visų gyventojų renkamas kaimų, gyvenviečių ir miestelių bendruomenių tarybas.

Būtina išplėsti ir demokratizuoti Žemės ūkio rūmų

(Nukelta į 4 p.)

"Auksučiai Foundation" simboliu tapęs šimtmetis ažuolas, išlikęs senosios Auksučių sodybos vietoje. V. Šliūpo nuotr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTUI DR. VALDUI ADAMKUI

Mes, politiniai kaliniai, buvę nacių ir sovietų kacetuose ir kalėjimuose, džiaugiamės, kad:

Lietuvos Respublikos Seimas pripažino Lietuvos Respublikos teisės aktu 1941 m. birželio 23 d. sukilėlių vardu paskelbtą nuostatą – "Nepriklausomybės atstatymo deklaravimą", jog vėl veikia sovietų okupacinio režimo sustabdyta Lietuvos Respublikos konstitucija ir jos pagrindu yra sudaroma Lietuvos Laikinoji Vyriausybė;

Lietuvos Respublikos Seimas pažymėjo, kad 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos gyventojų sukilimo pagrindinis tikslas buvo kova prieš sovietus ir prieš būsimą nacisti-

nę okupaciją.

Mes sveikiname dar gyvus esančius Lietuvos Laikinosios Vyriausybės ministrus:

Teisingumo Ministrą prof. Mečislovą Mackevičių, kalintą *Stutthof'o* koncentracijos stovykloje, ir

Pramonės Ministrą dr. Adolfą Damušį, kalintą nacių kalėjimuose.

Mes sveikiname Lietuvos Respublikos Seimą!

Mes sveikiname šia proga Jus, Prezidente, kuris asmeniškai pergyvenote 1941 m. birželio 23 d. sukilimą, ir tikime, kad to sukilimo laisvės džiaugsmo lydimas, patvirtinsite Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Lietuvių, buvusių nacių ir sovietų kacetuose ir kalėjimuose, Politinių kalinių sąjunga Amerikoje

Lietuvos žemės ūkio darbuotojų delegacijos apsilankymas Ohio valstijoje. Susitikimas su išeivijos lietuviais Dievo Motinos parapijos svetainėje. Iš kairės: žemės ūkio viceministras Vytautas Grušauskas, Lietuvos žemės ūkio universiteto rektorius, prof., dr. Albinas Kusta, "Rokiškio sūrio" direktorius Antanas Trumpa (atsakinėja į klausimus), Ohio valstijos gubernatoriaus atstovas August Pušt, parapijos klebonas, kun. Gediminas Kijauskas SJ ir LR Garbės konsulė Ingrida Bublėnė.
Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus ir Almos Adamkienės susitikimas Čikagoje su JAV senatoriumi Richard Durbin.
Ramūno Astrausko nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **ŠVENTĖ KRYŽIŲ KALNE.** Rugsėjo 17 d. prie Kryžių kalno pašventinta Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos koplyčia ir naujasis altorius. Skulptoriaus Rimanto Sakalausko sukurtą menišką altorių sekmadienį konsekraavo Kelno (Vokietija) augziliaras vyskupas Klaus Dick. Lygiai prieš septynerius metus Popiežius Jonas Paulius II aplankė La Vernos kalno pranciškonų vienuolyną, kur išsakė mintį apie Kryžių kalno ir La Vernos kalno dvasinį ryšį. Jis pažymėjo, kad La Vernos kalne Kryžiaus paslaptį išgyveno vienas žmogus, šventasis Pranciškus, o Kryžių kalne yra visos lietuvių tautos išgyventa Kryžiaus paslaptis. Netoli Kryžių kalno pastatytas brolių pranciškonų vienuolynas buvo baigtas statyti ir pašventintas šių metų liepos 8 d. Jis yra ypatingos architektūros. Pirmajame vienuolyno aukšte įkurta koplyčia yra atgręžta į Kryžių kalną. Vienuolynas yra tarsi religijos, kultūros ir meno centras visai apylinkei.

• **SUSITARIMAS.** Rugsėjo 14 d. Naujosios sąjungos vadovas Artūras Paulauskas ir Lietuvos ūkininkų sąjungos tarybos pirmininkas Jonas Čiulevičius pasirašė bendradarbiavimo memorandumą. Abi pasirašiusios šalys įsipareigoja iš esmės spręsti ekonomines ir socialines kaimo problemas, iki šių metų pabaigos parengti Naujos žemės ūkio politikos įgyvendinimo priemonių planą. Memorandume socialliberalai ir Lietuvos ūkininkų sąjunga įsipareigoja peržiūrėti Žemės ūkio ekonominių santykių valstybinio reguliavimo įstatymą, sukurti teises ir ekonomines sąlygas kooperacijai plėtoti.

• **PAŽADAI.** Rugsėjo 14 d. Vytauto Didžiojo universitete A. Brazausko socialdemokratinės koalicijos garbės pirmininkas Algirdas Brazauskas ir Lietuvos aukštųjų mokyklų rektorių konferencijos pirmininkas Lietuvos Muzikos akademijos rektorius Juozas Antanavičius pasirašė bendrą memorandumą. Šiuo memorandumu Lietuvos aukštųjų mokyklų rektoriai ir socialdemokratinė koalicija skelbia, kad mūsų valstybėje aukštojo mokslo studijoms, moksliniams tyrimams bei informacinėms technologijoms turi būti teikiama pirmenybė. A. Brazausko socialdemokratinė koalicija pasiryžusi siekti, kad valstybės lėšos mokslui ir studijoms būtų pamažu padidintos iki 1,3 proc. bendrojo šalies vidaus produkto.

• **TRIUKŠMAS.** Seimas savo priimtame įstatyme cituoja 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos Laikinosios Vyriausybės paskelbtą pareiškimą "Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas" ir jį pripažįsta Lietuvos valstybės teisės aktu. "Susidariusi Laikinoji ir naujai atgimstančios Lietuvos vyriausybė šiuo skelbia atstatanti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę. Prieš viso pasaulio tyrąją sąžinę jaunoji Lietuvos valstybė entuziastingai pasižada prisidėti prie Europos organizavimo naujais pagrindais. Žiauraus bolševikų teroro iškankinta lietuvių tauta ryžtasi kurti savo ateitį tautiniais vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais", - skelbia 1941 metų birželio 23 d. dokumentas. Seimas pažymėjo, kad ginkluoto Lietuvos gyventojų sukilimo pagrindinis tikslas buvo kova ir prieš sovietinę, ir prieš būsimą nacistinę okupaciją. Lietuvos valstybės tęstinumui yra svarbi 1941 m. birželio 23 d. sukilėlių vardu paskelbta nuostata apie tai, kad vėl veikia sovietų okupacinio režimo sustabdyta Lietuvos Respublikos Konstitucija. Pirmieji šį nutarimą užsipuolė A. Brazausko socialdemokratinės koalicijos ir žydų atstovai.

• **PAVĖLUOTA NUOMONĖ.** Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio nuomone, antradienį Seimo priimtas įstatymas, kuriuo 1941 metų birželio 22-23 dienomis sukilėlių pareiškimas apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą pripažįstamas valstybės aktu, "turėjo būti geriau parengtas". Seimo vadovas tikisi, kad Lietuvos prezidentas pasiūlys pataisas.

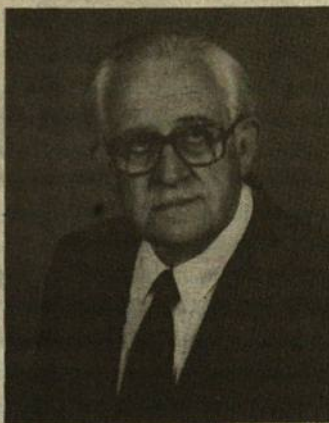
• **NETEKTIS.** Mirė iškilus Lietuvos Respublikos pilietis, ilgametis Lietuvos ir Lenkijos kultūrų puoselėtojas, žymus Vidurio Europos intelektualas, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino I laipsnio ordino kavalierius Jerzy Giedroyc. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus pareiškė užuojautą velionio artimiesiems.

• **DOVANA.** Tarpininkaujant JAV ambasada Lietuvoje, Tauragės ligoninė gavo dovanų – medicinines įrangas, kurios vertė viršija pusę milijono litų. Kaip BNS sakė ligoninės direktoriaus pavaduotojas Stanislovas Auškalnis, paramą sudaro baldai, operacinė įranga, patalynė. JAV ambasada pasirašė sutartį su "Tauragės statyba" dėl ligoninės Traumatologijos ir Chirurgijos skyrių remonto.

• **TAI BENT GRYBAS!** Neįprasto dydžio raudonviršį surado Kutiškių kaimo gyventoja Nijolė Matutienė. Miško pakraštyje pūpsojęs raudonviršis buvo sveikutėlis ir svėrė 800 gramų. Raudonviršio kepurė buvo 25 centimetrų skersmens, o aukštis siekė beveik 30 centimetrų.

(Tęsinys – 5 p.)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

JAV prezidentas B. Clinton neslepia nusivylimo, kad jam nepavyko išspręsti Izraelio ir Palestinos taikos klausimo. Palestinos vadovas Y. Arafat kategoriškai reikalauja, kad Izraelis pasitrauktų iš rytinės Jeruzalės. Izraelio premjeras Ehud Barak buvo priverstas pripažinti, kad jokia vyriausybė jo vadovaujamoje šalyje neišsilaikytų valdžioje, jeigu jai tektų perleisti arabams senosios Jeruzalės Šventyklos kalvą. Tačiau tą kalvą šventa laiko ir musulmonai. Aršesni musulmonų veikėjai aiškiai pabrėžė, kad Y. Arafat'ui gresia garantuota mirties bausmė, jei jis atsisakys šventųjų Jeruzalės vietų.

JAV vyriausybė, šalia Izraelio ir Palestinos derybų tarpininko Dennis B. Ross, buvo pasiuntusi į musulmonų šalių sostines valstybės sekretorės padėjėją Edward Walker. Saudo Arabijos sosto įpėdinis princas Abdullah jam griežtai pareiškė, kad taikos nebus tol, kol Izraelis nepasitrauks iš rytinės Jeruzalės. Egiptui nepridera spausti Palestinos vadovą atsisakyti rytinės Jeruzalės dalies.

E. Barak su nerimu laukia Izraelio parlamentarų atostogų pabaigos. Trečia didžiausia Izraelio politinė partija – Shas, turinti knesete (parlamente) 17 narių, jau pasitraukė iš koalicijos su premjero vadovaujama Darbo partija. Tos religinės partijos vadovą, buvusį vidaus reikalų ministrą Arie'el Deri Izraelio teismas pripažino kaltu už kyšių ėmimą ir skyrė jam bausmę – tris metus kalėjimo. Izraelyje kalbama, kad tą teismą sąlygojo prem-

jero spaudimas Shas partijai už pasitraukimą iš koalicijos.

Palestinos vadovas Y. Arafat vienam mėnesiui atidėjo Palestinos valstybės paskelbimą. Tačiau Australijoje prasidėjusių olimpinį vasaros žaidynių atidarymo iškilmėse dalyvavo ir Palestinos sportininkų bei jų palydovų delegacija su savo vėliava.

Jeruzalės rytinėje dalyje gyvena 37 tūkst. palestiniečių ir tik apie 3 tūkst. žydų. Tarptautinės organizacijos, tarp kurių yra ir Jungtinės Tautos, laiko Jeruzalės rytinę dalį okupuota teritorija. Palestinos vadovas Y. Arafat, važinėdamas po pasaulio valstybių sostines, sulaukė pritrimo. Savo moralinę paramą jam pažadėjo Kinijos ir Rusijos vyriausybės. Jei nepavyks susitarti dėl Palestinos valstybės sostinės, galima laukti ne tik piktų demonstracijų, bet ir kraujo praliejimo. Jeruzalės priemiesčiuose apsigyvenę izraeliečiai jau gavo iš kariuomenės automatinį šautuvą ir kitos karinės amunicijos. Kariuomenės štabo viršininkas generolas Shaul Motaz išpėjo palestiniečius, kad jei demonstrantai bandytų skverbtis į žydų apgyventas vietas, kariuomenė tuoj pat įsikištų.

Palestiniečių pasipriešinimas okupantams praeityje buvo vadinamas "intifada". Arabų paaugliai mėtydavo akmenis į Izraelio kareivius, o šie šaudydavo į juos guminių kulkomis. Daug tos kovos dalyvių dar tebesėdi Izraelio kalėjimuose. Tačiau šiuo metu Palestinoje sukaupta daug ginklų ir šaudmenų. Ginklus gavo ir palestiniečių policijos nariai.

Dabartinė Izraelio vyriausybė skaudžiai pergyvena dėl valdančios koalicijos subyrėjimo. Izraelio parlamente, kuriame yra 120 vietų, vyriausybė teturi vos 42 šalininkus vietoje dar neseniai turėtų 69.

Politinės partijos pasi-

skirstė ne tik į kairįjį ir dešinįjį sparnus, bet išryškėjo ir labai nemalonūs skilimas pagal šalis, iš kurių yra kilę Izraelio piliečiai. Vis stiprėja "šefardik" žydai, kilę iš Afrikos ir kitų Viduriniųjų Rytų kraštų. Kita, vis mažėjanti grupė yra "aškenazi" žydai, kuriuos labiausiai palietė nacių holokaustas. Iš arabų šalių kilę žydai nemėgsta Europos "aškenazių". Netikėtai triukšmą sukėlė ortodoksų dvasinis vadovas rabinas Ova-dia Yosef per pamokslą pareiškęs, kad nacių holokaustas palietė žydus, kurie siekia atpirkimo už padarytas nuodėmes. Tame pačiame pamoksle rabinas pavadino visus arabus "gyvatėmis" ir pasmerkė premjerą E. Barak už derybas su arabais. Premjeras pažymėjo, kad toks rabino O. Yosef pareiškimas suerzins holokausto paliestus žmones. Gyvų išlikusiųjų tos grupės žydų organizacija greitai pasmerkė rabino žodžius ir paklausė, kokias nuodėmes padarė pusantro milijono vaikų, kuriuos išžudė naciai.

Kitas religinis klausimas liečia Biblijoje minimus derlingus septynerius metus, po kurių ateina poilsio metai, kai tikintieji neturi nei sėti, nei dirbti vynuogynuose. Bijoma, kad šiais poilsio metais tikintieji gali parduoti arabams savo ūkius. Rabinai aiškina, kad šventosios knygos draudžia parduoti žemę ne žydams, tačiau daržovių ir vaisių verslas šiais metais pereina į vietinių palestiniečių rankas. Daug prekių įvežama iš Jordanijos.

Matydamas tokius nuomonių skirtumus Izraelyje, Libijos diktatorius M. Qaddafi, priimdamas Vokietijos užsienio reikalų ministrą, pareiškė, kad jis vėl mielai priimtų į Libiją 100 tūkst. žydų, kurie šioje šalyje galėtų gražiai įsikurti, investuoti savo pinigus sūrio ar kitų maisto produktų gamyboje.

Keliais sakiniiais

• JAV prezidentas B. Clinton paskelbė ketinąs aplankyti Vietnamą. Jis jau kalbėjosi apie šį vizitą su Vietnamo prezidentu. Vietname yra lankęsi du JAV prezidentai: L. Johnson – 1966 m. ir R. Nixon – 1969 m.

• Kinijos spauda paskelbė, kad sušaudytas aukštas komunistinės valdžios pareigūnas už kyšių ėmimą stam-

biu mastu. Kitas aukštas partijos veikėjas, net buvęs vienu iš saugumo vadovų, dabar teisiamas. O teismo laukia dar apie 23,000 veikėjų.

• Afganistano religinė Talibano armija laimėjo svarbų mūšį valstybės šiaurėje. Rusijos "Interfax" žinių agentūra pabrėžė, kad Talibano kariuomenę ginklais parėmė islamo kraštutiniai vadovai.

Nors kovose žuvo apie 500 Talibano karių, jie užėmė kelis svarbius miestus netoli Tadžikistano sienos.

• Mokslo metai prasidėjo ir Izraelio okupuotose Palestinos žemėse. Palestiniečių mokyklos neturi vadovėlių. Vakarų kranto mokytojai naudoja Jordanijoje išleistas knygas, o Gazos pakraščio (Nukelta į 3 p.)

Redaktoriaus skiltis

Žvelkime į ateitį

Vėly šių metų rudenį mūsų "Dirva" pasitiks savo 85-ąsias leidimo metines. Savaitraščio gimtadienio šventė rengiama šiek tiek anksčiau - šviesesniu, patogesniu laiku - spalio 7-8 dienomis. Ačiū mūsų telkinio apylinkės valdybai, pasiūliusiai paminėti gražų jubiliejų ir nešančiai didžiausią šio renginio ruošos našta, nežiūrint kai kurių, Kristijono Donelaičio žodžiais tariant, "slunkių" abejingumo ar net priešgyniavimo. Ačiū visiems, prisidedantiems prie šventės ruošos savo darbu, aukomis ir nuostabiomis atminimo dovanomis, pritrimu ir padėsinimu: "Darykite viską, ką galite, kad šis išeivijos laikraščio jubiliejus liktų atmintyje, kaip šviesaus pasididžiavimo valanda". Maloniai kviečiame dalyvauti šioje šventėje.

Ilga, graži ir garbinga "Dirvos" istorija. Jos puslapiuose skaitėme iškiliausių lietuvių tautos sūnų straipsnius, atpažinome juos nuotraukose, įamžinusiose svarbius Lietuvos valstybės ir išeivijos gyvenimo įvykius. Joje matome išsamią Nepriklausomos Lietuvos ir prieškarinio išeivijos bendradarbiavimo istoriją, okupacinio pokarinio laikotarpio įvykių kroniką, sudėtingą pastarojo dešimtmečio vaizdą. Tais pačiais metais, kai tauta vėl atkūrė savo valstybę, buvo paminėtas "Dirvos" 75-metis.

Praėjo dar 10 metų, per kuriuos išspausdinta apie 500 šio savaitraščio laidų. O kiek jų išleista iš viso? Juk buvo laikas, kai "Dirva" pasirodydavo 2-3 kartus per savaitę, kai jos puslapiai buvo vos ne dvigubai didesni, negu dabar.

Dabar ypatingai jaučiame, kaip keičiasi "Dirvos" skaitytojų karta. Į jų būrį įsijungia karo pabėgėlių vaikai, gimę Amerikoje. Dar labiau džiugu, kad "Dirvą" skaito ir jai rašo minėtos bangos atstovų vaikaičiai. Reikia daug pastangų, kad ateitų ir kiti jų bendraamžiai.

Daugėja skaitytojų, per

pastarąjį dešimtmetį atvykusių iš Lietuvos. Galime pasidžiaugti labai išaugusiu autorių būriu, kuriame daug naujausios bangos atstovų. Jie pateikia vertingų pasiūlymų, jų dėka savaitraštyje atsiranda nauji, šiuolaikinio skaitytojo poreikius atitinkantys skyriai. Rašinių dabar gauname tiek, kad galėtume leisti ir daug didesni laikraštį. Spalio pabaigoje įvyks Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos seimas, kuriame reikės apsispręsti, kaip padidinti "Dirvos" puslapių skaičių. Negalima stovėti vietoje ir nieko nebedaryti. Jei leidinys, kaip ir medis, nebeauga, jo laukia greita, liūdna pabaiga.

Svarbiausia kliūtis visų planų įgyvendinimui - lėšų stoka. Labai išaugo laikraščio spausdinimo ir pašto persiuntimų išlaidos. Vienos savaitraščio laidos savikaina - apytiksliai 2,000 dol. Nesunku suskaičiuoti, kiek reikia turėti pinigų, per metus išspausdinant 50 laidų.

Būtina atnaujinti mūsų įrangą, nes turima yra pasenusi ir visiškai nebeatitinkanti dabartinių leidybos reikalavimų. Kiti išeivijos laikraščiai net kelis kartus per metus rengia susitikimus su skaitytojais ir lėšų telkimo vajus, steigia paramos fondus. O "Dirvai" jokio vajeus nebuvo jau 11 metų! Paskutiniaisiais metais net vietinių susitikimų - tradicinių "Dirvos" gegužinių - nebepajėgiama surengti. Savaitraštį įpareigotos leisti "Vilties" draugijos veikla - visai apmirusi.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdyba ryžosi surengti pagalbos "Dirvai" vajų. Mūsų skaitytojams ir galimiems rėmėjams išsiųsti laiška, kuriuose kviečiama aukoti "Dirvai" šios gražios sukakties proga. Nuoširdžiai prašome atsiliepti ir paremti aukomis. Dabar kartu su aukomis atsiųstus sveikinimus "Dirvai", skelbiame jubiliejiname leidinyje. Gautus vėliau išspausdinsime artimiausiose savaitraščio laidose.

Juozas Žygas

Turbūt pagal iš anksto sutartą Rusijos ir Vokietijos planą, 1939 m. rugsėjo 18 d. Sovietų Sąjunga užpuolė Lenkiją. Šis puolimas nieko nebėnustebino. Atmintyje daugiausia išliko tik dėl Lietuvoje nevykusiai prarastos dalinės mobilizacijos. Dabar rašau tiems, kurie dažnai klausia, kodėl nebuvo pasipriešinta. O nebuvo pasipriešinta todėl, kad kariuomenė ir ypač jos vadovybė nebuvo tam pasirengusi. Net prezidentas A. Smetona, vyriausias ginkluotųjų pajėgų vadas, nesiorientavo. Jeigu teisingai rašoma knygoje "Paskutinis posėdis", jis paklausęs karinių vadų: "Ar būtų galima nors mėnesį pasipriešinti?" Generolas Stasys Raštikis į tai aiškiai atsakė: "Kariuomenė nėra parengta." Ar ne tie patys generolai buvo atsakingi už jos parengimą?

Kai apie tą nevykusią mobilizaciją diskutuodavome, kartą, gal prieš kokį aštuonetą metų vienas, prieškariniais metais aukštai iškilęs tautininkų srovės žmogus, buvęs "Dirvos" bendradarbis papasakojo:

"Ta mobilizacija buvo visai nevykusi. Buvau mobilizuotas kaip atsargos karininkas. Man buvo pavesta organizuoti kuopą vietovėje, esančioje už poros kilometrų nuo Garliavos, t.y. 8-9 km

nuo Kauno. Kadangi autobusai retai važinėjo, nutariau eiti pėsčiomis. Kol pasiekiau nurodytą dvarą, tai dauguma

pašauktų karininkų ir karių buvo jau susirinkę. Kvailiausias reikalas buvo ginkluotė. Mums pristatė trijų skirtingų tipų kulkosvaidžius su skirtinga amunicija. Netvarka buvo ir su lauko virtuve, ir su apranga. Išaiškėjo, kad to dvariuko savininkas - buvęs teisingumo ministras A. Žilinskas. Jis karininkus pakvietė susipažinti ir pavarikariauti. Karininkams prabilus apie netvarką, šeimininkas prisipažino, kad ir jį visa tai stebina. Dėl tokios netvarkos jis jau nukentėjo: pirmiausia mobilizavo jo darbininkus, o kitą dieną turėjo pristatyti arklius į gana tolimą vietovę. Kuomet nebeturėjo nei darbininkų, nei arklių, gavo įsakymą pristatyti kariuomenei vežimus. Kadangi pats tokio nurodymo įvykdyti jau nebegalėjo, turėjo ieškoti žmonių, kurie tai atliktų."

Net ir spaudoje, kiek to meto sąlygos leido, buvo rašyta, kad ta dalinė mobilizacija, vykdyta taikos metu, įrodė tik generalinio štabo nesugebėjimą tvarkytis. Jeigu tuo metu būtų veikęs normalus Seimas, tai daugelio generolų antpečiai būtų nukritę.

Mano minėtas pašnekovas, kitą kartą šia tema užklaustas, papildė savo ankstesnį pasakojimą: "Gera, kad prisiminei apie tuos kulko-

svaidžius. Su jais buvo didžiausia bėda. Aš, pėstininkų karininkas, nedaug ką apie juos išmaniau!"

Dabar pridėsiu ir savo prisiminimus. Tai buvo 1940-ųjų metų gegužės pabaigoje. Mes, pirmojo inžinerijos bataliono mokomoji kuopa, ėjome į Aukštojoje Panemunėje, virš penktojo pulko įkurtą vadinamąjį "kariuomenės polivarką". Tai pratybos skirtas žemės plotas. Nuėję apie pusantro kilometro, minėto pulko rajone sustojome pailsėti ir parūkyti. Kaip tik tuo metu vyko prieštankinio dalinio pratybos. Puslankiu buvo išdėstyti 4 "orlikonai" - 20 mm automatiniai, šveicarų gamybos pabūklėliai. Tas "prieštankinis mokymas" buvo gana įdomus: gal už 50-60 žingsnių kareivis tempė virvutę pririštą šiukšliadėžę, o prie "orlikonų" stovėjusieji į ją taikė. Mums sustojus, ir to dalinio kariams buvo paskelbta pertrauka. Priėjau prie vieno taikytojo ir paklausiau, kiek laiko jis jau tarnauja? Atsakė, kad rudenį turėjo būti paleistas į atsargą, bet mobilizacija viską sumaišė. Dėl dabartinės padėties tarnyba buvo prailginta. Tada užklausu, ar jis yra matęs tanką ar bent tanketę? Atsakymas buvo trumpas:

- Nemačiau!

Ir toks "apmokymas" vyko, likus maždaug trimis savaitėms iki okupacijos!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

namas, atsižvelgiant į biudžete numatytas lėšas. Šiemet gynybai buvo skirta 4.5 milijardo dolerių. Per ateinančius dvejus su puse metų kariuomenėje tarnaus 350,000 vyrų mažiau. Ministras sakė, kad lėšos daugiausia bus skiriamos naujiems ginklams ir karinių pajėgų modernizavimui. Jam kitą dieną pritarė ir premjeras Michail Kasjanov, kuris nurodė, kad gynybos sistemai teks skirti daugiau lėšų, nes ją reikia iš esmės reformuoti.

• Filipinų kariuomenė pradėjo stipresnį puolimą prieš kai kuriose salose veikiančius musulmonų sukilėlius, kurie grobia užsieniečius ir reikalauja didelių išpirkų. Sukilėliams jau sumokėta 15 mln. dolerių, iš kurių 10 mln. padovanojo Libija.

Kariuomenė naudoja aviaciją ir laivus. Sukilėliai tvirtina, kad jų tikslas - įsteigti savo nepriklausomą islamo valstybę.

• JAV Kongreso jungtinėje sesijoje istorinę kalbą pasakė Indijos premjeras *Ata Bihari Vajpayee*. Vėliau jis nemažai laiko praleido su prezidentu *B. Clinton*. Premjeras aiškino Kongreso nariams, kad Indija buvo priversta pasigaminti atominę bombą, nes ji gyvena tarp dviejų nedraugiškų kaimynų - Pakistano ir Kinijos. Šios šalys nevengia pardavinėti modernių ginklų kitoms šalims. Jis pranašavo, kad ateityje Indija ir JAV plėtos draugiškus, abipusiai naudingus ryšius ir kartu kovos prieš terorizmą, skurdą ir badą.

ATKURTI LIETUVOS KAIMĄ

funkcijas. Valstybės finansuojami Žemės ūkio rūmai negali būti atskirų asmenų, politinių partijų ar tik visuomeninių organizacijų veiklos vieta. Čia privalo būti laukiami visi žemdirbiai, žemės ūkio mokslo ir mokymo darbuotojai. Žemės ūkio rūmuo-

(Atkelta iš 1 p.)

se, o ne pakelėse, valstybės pasienyje ar miestų aikštėse privalo būti sprendžiami visi žemdirbiams rūpimi klausimai. Žemės ūkio rūmai privalo būti pažangos diegimo, tarptautinio bendradarbiavi-

mo ir visos žemės ūkio politikos formavimo šaltiniu.

Kaime, kaip ir visoje Lietuvoje, nėra nereikalingų žmonių. Kaimui reikia sąžiningos valstybinės politikos, doro, visos tautos interesams tarnaujančio Seimo ir protingos vykdomosios valdžios.

Lietuvos ambasados pranešimas

PRITARTA INVESTUOTOJŲ APSAUGOS IR SKATINIMO SUTARTIES SU LIETUVA PATVIRTINIMUI

Vašingtonas. Rugsėjo 13 d. JAV Senato Užsienio reikalų komiteto posėdyje buvo svarstomas dvišalės Lietuvos ir JAV investicijų apsaugos ir skatinimo sutarties patvirtinimo (ratifikavimo) klausimas.

Posėdyje, kuriam vadovavo šio komiteto Tarptautinės ekonominės politikos, eksporto ir prekybos skatinimo pakomitečio pirmininkas *Chuck Hagel*, be prieštaravimų nutarta pritarti sutarties tvirtinimui. Galutiniai formulai bus baigti bendrame JAV Senato posėdyje, kuris įvyks iki spalio 6 d.

Dvišalė Lietuvos ir JAV investicijų apsaugos ir skatinimo sutartis buvo pasirašyta

1998 m. sausio 14 d. Ji teisiškai apibrėžia dvišalius investicinius santykius: garantuoja abipusę investicijų apsaugą, numato galimų ginčų sprendimo procedūras, kitus abiejų šalių investuotojams aktualius klausimus. Sutartis turėtų tapti dar vienu Lietuvos ir JAV dvišalių ekonominių santykių skatinančiu veiksniu. Lietuvos Seime sutartis jau patvirtinta.

Rolandas Kačinskas

ALGIRODO GUSTAIČIO DARBAI LIETUVAI

Edmundas Atkočiūnas

Algirdas Gustaitis yra gerai žinomas tiek Lietuvoje, tiek išeivijos tarpe. Solidūs istorijos veikalai (su jo paties sudarytais žemėlapiais), knygos, skirtos vaikams, kelionių išpūdžiai ir daugybė kitų darbų atskleidžia jo asmenybės platumą ir patriotinę sielą. Tai ir užbūrė mane, prieš penkerius metus atvykusį į JAV. Po truputį kaupiau žinias, kuriomis A. Gustaitis noriai dalinosi su manimi. Lankydamasis jo namuose, iš jų niekada neišeidavau tuščiomis rankomis: tai knyga, tai lietuviškos spaudos pluoštas, tai suvenyras ar kino vaizdajuostė iš *Hollywood*... Būtinai liepdavo paimti, su kitais pasidalinti.

Daug valandų praleidome, kalbėdamiesi apie Lietu-

vą. Žvelgdamas į tą žmogų, jaučiau, kad jo asmenyje atsiskleidžia tautos vystymosi tęstinumas. A. Gustaitis kupinas meilės Lietuvai, nepaisant priverstinio gyvenimo svetur, saugojo jos istoriją. Šis žmogus nenutautėjo nei Vokietijoje, nei Amerikoje. Jo dėka dvi *Los Angeles* gatvės vadinasi Lietuvos vardu, per Amerikos radiją skamba lietuviška melodija. A. Gustaitis – vienintelis lietuvių spaudos atstovas *Hollywood*.

Laikai ir papročiai neišvengiamai keičiasi. Keičiasi ir žmonės. Neretai formuojasi kai kas naujo, kartais net sunkiai suvokiamo. Bet amžiams lieka klasikinės vertybės. Nepaisant to, kaip klostėsi A. Gustaičio asmeninis gyvenimas, jo vidaus pasaulyje susiformavo klasikinis "tautos žmogaus" modelis. Tauta gali juo pasitikėti, kaip jis patiki ir myli Lietuvą. Pasitvirtina A. Maceinos pastebėjimai, kad asmenybė subręsta, tik mylint ir bendradarbiaujant su tautos istorija. O tautą ugdo tik tautiškai subrendusios asmenybės. Gilinantis į A. Gustaičio praeitį, dar labiau suvoki tą baisią katastrofą: sovietinės okupacijos metais specialiai ir nuosekliai buvo naikinami tautos inteligentai.

Aišku, ne jis vienas yra toks išlikęs ir nušipelnęs Lietuvai bei tai valstybei, kurioje dabar gyvena. Vakarų tremtyje ne vienas lietuvis išliko ir pasižymėjo savo patriotine

(Nukelta į 5 p.)

Pasaulis ir Lietuva

* **IVERTINIMAS.** Grupė JAV Kongreso Atstovų rūmų narių - respublikonų parengė pranešimą, kuriame tvirtinama, kad *Bill Clinton* administracija nesugebėjo pagelbėti Rusijai pereiti prie demokratijos ir rinkos ekonomikos. JAV politika buvo nukreipta į atskiras asmenybes. JAV administracija kelis metus teikė Rusijai nevykusius ekonominius patarimus, o didelė JAV finansinės paramos dalis buvo panaudota ne pagal paskirtį. Pranešime taip pat tvirtinama, kad Baltieji rūmai vardan strateginių santykių su Kremliumi toleravo korupciją, o tai prisidėjo prie ekonominės ir politinės padėties Rusijoje blogėjimo. *ITAR-TASS, INTERFAX*

* **ŽYDŲ GELBĖTOJAI – PASAULIO TEISUOLIAI.** Laikinoji Izraelio ambasados Baltijos šalyse vadovė Ronit Ben-Dor rugsėjo 21 d. Lietuvos žydų bendruomenės salėje įteikė Pasaulio teisuolio medalius beveik trisdešimčiai Lietuvos piliečių. Pasaulio teisuolio vardas suteikiamas asmenims, gelbėjusiems nuo mirties nacių pasmerktus žydus. Daugumai apdovanojimai paskirti po mirties. *BNS*

* **REIKALAVIMAS.** Latvija, Lietuva ir Estija priėmė bendrą pareiškimą, kuriame pasisako už tai, kad Rusija grąžintų iki Antrojo pasaulinio karo Baltijos valstybėms priklausiusius diplomatinį atstovybių pastatus. Rusija stodama į Europos Tarybą, įsipareigojo skubos tvarka išspręsti visus klausimus, susijusius su ET narių materialinėmis pretenzijomis. Tačiau ji nevykdo šių įsipareigojimų. *INTERFAX*

* **PRITARIMAS.** Europos Tarybos ministrų komitetas rekomendavo Rusijai grąžinti Estijos, Latvijos ir Lietuvos diplomatinį atstovybių pastatus ET narių teritorijose. *ETA*

* **IŠSISUKINĖJIMAS.** "Derybos dėl kai kurių nekilnojamojo turto objektų Europos šalyse, į kuriuos pretenduoja Baltijos valstybės, perdavimo vyksta seniai ir gana sunkiai." Tai Niujorke pareiškė oficialus Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Aleksandr Jakovenka, žurnalistų paprašytas pakomentuoti pranešimus, jog Europos Taryba parėmė Baltijos šalių reikalavimus, kad Rusija joms grąžintų buvusių ambasadų pastatus. *ITAR-TASS*

* **REIKALAVIMAS ATLYGINTI ŽALĄ.** Estijos demokratinių-nacionalinių jėgų bendradarbiavimo rūmai susitikime su premjeru Martu Laaru pritarė reikalavimui, kad Rusija kompensuotų sovietinio režimo padarytą žalą. *INTERFAX*

* **MASKVOS STATYTINIS KEIČIA NUOMONĘ.** Maskvai lojalios Čėčėnijos administracijos vadovas Ahmad Kadyrov interviu žurnalistams pažymėjo, kad jeigu Rusijos federalinės pajėgos ir toliau respublikoje vykdys "masinių valymų" praktiką, tai gali sukelti rimtas neigiamas pasekmes". Jis neatmetė aštraus nepasitenkinimo galimybes. "Aš turiu pripažinti, kad žmonės šiuo atveju bus teisūs, ir aš būsiu priverstas likti su šiais žmonėmis", - teigė jis. *INTERFAX*

* **LIETUVIO LAIMĖJIMAS LOTERIJOJE.** Jungtinėse Valstijose gyvenančiam lietuviui Aleksui Sneliui loterijoje nusišypsojo laimė ir jis pagaliau galės sau leisti medaus mėnesį, atidėliotą 43-jus metus. Rugsėjo 18 d. 63 metų amžiaus A. Snelius ir jo žmona Uršulė atvyko į Ilinojaus valstijos loterijos Čikagos biurą atsiimti 64 milijonų JAV dolerių "aukso puodo" laimėjimą. Pensininkas A. Snelius gyvena Čikagos priemiestyje. Jis atvyko į JAV, būdamas 14-kos metų, ir neblogoi vertėsi, dirbdamas nuosavoje automobilių dirbtuvėje. A. Snelius sakė planuojąs dalį laimėtų pinigų paaukoti labdarai ir padalinti savo 4 vaikams ir 6 vaikaičiams. Anot jo sūnaus, 40-mečio Danielio Sneliaus, jo tėvas padarė viską, ką derėjo padaryti tėvui. "Neprieštaraučiau, kad jie viską iki paskutinio cento išleistų atostogoms, nes jie to nusipelnė", sakė jis. A. Snelius, paprašytas papasakoti, kaip reagavo į laimėjimą, prisiminė pasakę "Ačiū, tau, Viešpatie". *AP-BNS*

* **MILIJONAI UŽ SEIMO NARIŲ VIETAS.** Lietuvos Pramonininkų konfederacija nusprendė Seimo rinkimuose remti "centristinės pakraipos" politines sąjungas ir partijas. Pasak laikraščio, didžiausią sumą - netoli pusės milijono litų - B.Lubys sumokės A.Paulausko vadovaujamiems socialliberalams, po 300-400 šimtus tūkstančių litų - centristams bei liberalams. Mažesnės sumos, siekiančios kelias dešimtis tūkstančių litų - mažesnėms partijoms, tarp jų ir Tėvynės sąjungai. Partijas rems B.Lubiui priklausanti verslo imperija - daugiausia įmonės *KLASCO* bei "Achema". Tačiau B.Lubi per šiuos rinkimus pagal dosnumą politikams žada pralenkėti Klaipėdoje esanti Vakarų Lietuvos pramonės ir finansų korporacija, kuri skirs rinkimams net keletą milijoną litų. Didžiausia dalis šių pinigų taip pat turėtų atitekti A.Paulausko vadovaujamai partijai. Trečias didžiausias politikų rėmėjas - Kaune esantis koncernas *SBA*, kuris taip pat nusiteikęs daugiausia remti centro bei liberalų partijas. *ELTA*

Neseniai Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma lankėsi Čikagoje ir skaitė pranešimą *Northwestern* universitete. Ramūno Astrausko nuotraukoje: klausytojai, norintys gauti prezidento autografą.

ALGIRDO GUSTAIČIO DARBAI LIETUVAI

veikla. O rytų tremtyje tie protai, kurios išpuoselėjo lietuviškos motinos savo dainomis ir legendomis, buvo sutrinti su Amžinojo Jšalo žeme.

Neatsimenu, kad A. Gustaitis kada nors būtų pamiršęs pagerbti moterį, pasiūlydamas jai pirmai atsisėsti, atidarydamas duris ir t.t. Su pagarba sutinka kiekvieną, niekada neužmiršta padėkoti netgi už smulkmenas. O jeigu įtempto pokalbio metu išsprūsta pakeltu tonu pasakytas žodis, žiūrėk jau skambina atsiprašyti.

Kiekvieną kartą, kalbėdamasis su A. Gustaičiu, iš jo išgirsti vis naujų istorinių faktų. Jis – tartum nuolat papildoma istorijos knyga. Ir su liūdesiu konstatuoju faktą, kad šiai šviesiai asmenybei – jau virš 80 metų. Su baime žvelgiu į Lietuvos ateitį, nes dabartinės kartos viduje ma-

tau kultūros, patriotizmo, inteligencijos galimybes, bet tik galimybes... Nepalankios sąlygos nemažoje mūsų tautos dalyje užmušė tautinės raiškos aktyvumą. Neveltui praeitais metais Lietuvos akademinių sluoksnių atstovai jau viešai pareiškė, kad Lietuvai gresia atsilikusios valstybės likimas.

Tai paskatino mane ir mano šeimą darbui. Visą medžiagą, kurią esu gavęs iš A. Gustaičio, surinkau ir išdėčiau viename iš mūsų šeimos kambarių. Po to pakviečiau keletą lietuvių iš *Santa Monica* į parodos atidarymą. Pats renginio kaltininkas perkirpo tautinę atidarymo juostą. Parodos dalyviai buvo nustebinti vieno žmogaus nuveiktais darbais. A. Gustaitis pasakė: "Laikas – ne tik mano asmeninis reikalas, bet ir tautos turtas". Po pirmos pa-

rodos sekė antroji, kurioje dalyvavo ir amerikiečiai. Trečiąją aplankė svečiai iš Lietuvos.

Kaip ir kiekvienas muziejus, taip pat ir A. Gustaičio turi atsiliepiamą knygą. Iš ten esančių atsiliepiamų galima suprasti, koks svarbus yra šis žmogus Lietuvai ir lietuviams.

Po kurio laiko susipažinau su Irena Belazariene, kuri buvo atvykusi iš Panevėžio aplankyti savo dukters šeimos, gyvenančios *Santa Monica*. Paroda labai sudomino šią istorijos mokytoją. Ji su mielu noru išsivežė visą medžiagą į mokyklą, kurioje dirba. Ten su mokiniais sutvarkiusi vieną patalpą, išdėstė A. Gustaičio asmeninius daiktus. Įvyko muziejaus atidarymas Lietuvoje. Jaunoji karta turėjo galimybę įkvėpti lietuviškos dvasios iš užjūrio.

NUOSTABAUS KONCERTO ĮSPŪDŽIAI

Aurelija M. Balašaitienė

Neseniai atvykusių lietuvių sambūrio "Gija" iniciatyva rugsėjo 15 d. vakare Dievo Motinos parapijos salėje įvyko jau labai išpopuliarėjusių "Trijų tigriukų" koncertas. Šio pasirodymo išvakarėse rengėjai į Lietuvos Namų "Gintaro" svetainę pakvietė mokytoją Eleonorą Rakauskienę, kelionės koordinatore Laimutę Motuzienę, "tris tigriukus" ir vietinius lietuvius, priėmusius svečius į savo vaišingus namus: Urbaičius, Majorovus, šių eilučių autore, LB apylinkės pirmininkę Mylitą Nasvytienę su vyru bei spaudos atstovus su fotoaparatais. Pasigardžiaavę vištos sparniukais ir daug kartų nusifotografavę, visi nuvyko į "Dirvos" redakciją, kurioje jau laukė redaktorius Jonas Jasaitis. Jis supažindino svečius su savaitraščio leidimo procesu.

Penktadienio vakare į Dievo Motinos parapijos salę susirinko gausus *Cleveland*,

"Trys tigriukai": Ramojus Motuzas, Aurimas Syrusas ir Vytautas Jurgelevičius – po ypatingai sėkmingo koncerto *Cleveland, OH*.

OH ir jo apylinkėse gyvenančių lietuvių būrys. Šviesas prigesinus, "Gijos" vardu atvykusius pasveikino ir koncerto pradžią paskelbė aktorė Onutė Zalensienė. Kai scenon įžygiavo elegantiškais, juodais kostiumais pasidabinę "tigriukai" – Ramojus Motuzas, Aurimas Syrusas ir Vytautas Jurgelevičius, nešini žaisliniais tigriukais, pub-

lika juos pasveikino audringais plojimais. Tigriukai netrukus užėmė vietą scenos šone ant aukšto stovo.

Netrukus klausytojai, užėmę kvapą, negalėjo atsigėrėti jų dainavimu, nepaprastai poetiškais ir patriotiškais dainų tekstais. Šiems dainininkams akomponavo Nacionalinis radijo ir televizijos lengvosios muzikos orkestras (girdimas iš garsajuostės). Sunku atsistebėti, kaip tie berniukai pajėgė išmokti mintinai tokią daugybę dainų tekstų ir jų mintį išreikšti scenoje. Nuostabiai pasirodė solo partijas atliekantys "tigriukai", mikliai valdantys mikrofonus ir tiek judesiais, tiek veideliu išraiškomis paryškinantys dainų tekstus.

Pirmosios koncerto dalies pabaigoje, apsirengę raudonais švarkeliais ir galvas papuošę skrybėlėmis, jie su-

(Nukelta į 6 p.)

Girdėta iš Vilniaus

• **OLIMPINIS AUKSO MEDALIS!** Lietuvos sportininkė Daina Gudžinevičiūtė rugsėjo 19 d. tapo vasaros olimpinių žaidynių moterų stendinio šaudymo tranšėjinėje aikštelėje čempione. Sėkmingiausiai pasirodžiusi kvalifikacinėse varžybose (71 pataikymas iš 75 galimų), finalinėje serijoje Lietuvos atstovė numušė 22 lėkšteles iš 25. Jos rezultatas kvalifikacinėse varžybose yra olimpinis rekordas.

• **LIETUVOS IRKLUOTOJOS – FINALE!** Rugsėjo 19 d. tarptautiniame *Sidney* regatos centre vyko akademinio irklavimo varžybų paguodos plaukimai. Puikiai sekėsi porinei dvišiai iš Lietuvos. Birutė Šackickienė ir Kristina Paplavskaja antrajame plaukime buvo pirmos ir pateko į finalą, kuriame šešios komandos varžysis dėl medalių. Be jų, rugsėjo 23 d. dalyvavo irklautojos iš Vokietijos, Rumunijos, JAV, Olandijos ir Australijos. Beje, ši ankstyvą antradienio rytą irklautojos iš Lietuvos plaukė greičiausiai.

• **KREPŠININKŲ PERGALĖS IR PRALAIMĖJIMAI.** Olimpinių žaidynių vyrų krepšinio turnyro A grupės rungtyne Lietuvos rinktinė 81:63 (50:35) nugalėjo Prancūzijos krepšininkus. Rugsėjo 21 d. ji pralaimėjo amerikiečiams rezultatu 85:76, tačiau pasipriešino NBA milžinams atkakliau, negu bet kokia kita rinktinė per praėjusius aštuonerius metus.

• **ĮŠALDYTAS ĮSTATYMAS.** Praėjus savaitei po įstatymo "Dėl 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos laikinosios vyriausybės pareiškimo "Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas" pripažinimo Lietuvos Respublikos teisės aktu" Seimas rado teisiškai abejotiną būdą sustabdyti jo įsigaliojimą: balsavo už protokolini nutarimą laikyti šio įstatymo priėmimo procedūrą "nebaigta".

• **BAUDŽIA, BET NEREMIA.** Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba už tabako gaminių reklamą įstaiagai "J.Kairio skrydžiai" skyrė 5000 litų baudą. Šitaip įvertintas rugsėjo 2-ąją lakūno J.Kairio Kaune atliktas unikalus skrydis, kai jo valdomas lėktuvas po pėsčiųjų tiltu pranėrė aukštyn ratais. Ant lėktuvo buvo "West" cigarečių reklama. "Pradėsiu galvoti, ar ateityje verta dar ką nors daryti Lietuvoje... Mano sportas nėra pigus. Tokiems renginiams reikia lėšų. Jei valstybė neskiria, turiu pats kažkaip užsidirbti. O rėmėjų Lietuvoje nėra.", – sakė J. Kairys. Daug pinigų reikia pasirengti pasaulinėms "Grand Prix" varžyboms, iš kurių lakūnas dažniausia grįžta su aukščiausiais apdovanojimais. "Mes vykdomė įstatymus ir jų nekomentuojame", – teigia Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos viršininkas Č. Balsys.

• **M.K. ČIURLIONIO MINĖJIMAS.** Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 125-ųjų gimimo metinių minėjimą Lietuvoje vainikavo rugsėjo 22-osios, genijaus gimimo dienos, renginiai sostinėje. Vilniaus apskrities centriname pašte korespondencija buvo žymima antspaudu, skirtu M.K.Čiurlionio gimimo sukakčiai. "Lietuvos paštas" šia proga į apyvaratą išleido naują pašto bloką. Valstybinės komisijos nariai padėjo gėlių ant M.K.Čiurlionio kapo Rasų kapinėse. Čiurlionio namuose Vilniuje atidaryta paroda "Čiurlionio vizijų pasaulis". Prie M.K.Čiurlionio menų gimnazijos atidengtas didžiojo dailininko ir kompozitoriaus paminklinis biustas. Lietuvos operos ir baleto teatre vyko iškilmingas minėjimo vakaras.

• **MOKSLININKO JUBILIEJUS.** Lietuvos mokslų akademija rugsėjo 19 d. surengė žymaus fiziko, akademiko Zenono Roka Rudziko 60-mečiui skirtus skaitymus. Mokslų akademijos bibliotekoje atidaryta šiai sukakčiai skirta mokslininko darbų paroda. Akademikas Z.Rudzikas yra Teorinės fizikos ir astronomijos instituto direktorius, Lietuvos fizikų draugijos prezidentas, Europos, Lenkijos ir Didžiosios Britanijos fizikų draugijų, Pasaulinės mokslininkų federacijos, Tarptautinės astronomų sąjungos narys. Jis du kartus pelnė Lietuvos valstybinę mokslo premiją. Z. Rudzikas papasakojo apie savo kelią į mokslą, prasidėjusį nuošaliame vienkiemyje ir atvedusį į akademines aukštumas.

• **ŽYMIŲ DAINININKŲ VIEŠNAGĖ.** Amerikoje prasidėjo Lietuvos operos primadonos Irenos Milkevičiūtės ir jaunosios kartos dainininko Mindaugo Žemaičio koncertai. Juos rengia Marijos Remienės vadovaujama JAV LB Kultūros taryba. 1997 metais M. Žemaitis Lietuvos muzikos akademijoje, pas profesorį Virgilijų Noreiką, baigė magistrantūros studijas ir dainuoja Vilniaus ir Rygos operų spektakliuose.

• **NARKOMANIJA MOKYKLOSE.** Vis daugėja narkotikus vartojančių moksleivių. Nuo 1995 iki 1999 metų narkotikus vartojančių moksleivių skaičius Lietuvoje išaugo penkis kartus. Daugėja su narkotikais susijusių nusikaltimų, kuriuos padaro moksleiviai. Rugsėjo 16 d. į Klaipėdos vaikų reanimacijos skyrių atvežta trylikametė Rasa. Ji prisirūkė heroino ir prisigėrė amfetamino. (Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centras)

Tigriukai su "žvirblių" skrybėlėmis. Jono Jasaičio nuotr.

NUOSTABAUS KONCERTO ĮSPŪDŽIAI

(Atkelta iš 5 p.)

dainavo "Žvirblio čirškėjimą", o baigę dainą, skrybėles užmovė ant žaislinių tigriukų galvėlių. Publika ne tik plojo, bet ir garsiai juokėsi. Netrukus "tigriukai" vėl grįžo scenon, persirengę juodais kostiumais, ir sudainavo dar dvi dainas. Pirmoji dalis baigėsi itališka daina "Santa Lucia". Publika jiems ilgai ir audringai plojo.

Po pertraukos "tigriukai" vėl įžengė scenon, apsirengę "uniforminiais" juodais kostiumais. Antroje dalyje skambėjo giliai patriotiškos ir gana sentimentalios dainos. Koncerto pabaigoje vaikai sudainavo net šešias, motinos garbei skirtas dainas. Dainų tekstai – nuo sentimentalios romantikos iki nuostabiai gražių gamtos vaizdų ir patriotiško nusiteikimo – klausytojus paveikė nostalgikai, juos sugrąžindami ar į jaunystės dienas, ar į toli paliktą tėvynę. Dainoms žodžius sukūrė eilė Lietuvos poetų, o originali muzika taip pat sukurta Lietuvos kompozitorių.

Koncertui pasibaigus ir plojimams nutilus, "tigriukai" buvo apdovanoti gėlėmis. Į sceną buvo pakviesta jų mokytoja Eleonora Rakauskienė ir vieno iš tigriukų mama – Laimutė Motuzienė. Netrukus O. Zalensienė visus pakvietė į parapijos svetainę.

Grįžus į namus, turėjau malonią progą pasikalbėti su "Trijų tigriukų" mokytoja Eleonora Rakauskiene. Ji baigė J. Tallat-Kelpšos konservatoriją ir Šiaulių pedagoginį institutą. Tai žinoma mokytoja, kuri rengia atlikėjus dainuoti Valstybiniame radijuje ir televizijoje. Su minėtais trimis berniukais E. Rakauskienė pusantų metų ruošė šį repertuarą. Jie mokosi Salomėjos Nėries gimnazijoje.

Vilniuje vyksta jaunųjų dainininkų konkursai. Vilniaus miesto Kultūros ir švie-

timo valdybos rengėjai pakvietė "tigriukus" dalyvauti meninėje programoje Vilniaus sporto rūmuose, į kuriuos suvažiavo abiturientai iš visos Lietuvos. Tigriukai nuolat kviečiami dainuoti įvairiose šventėse. Mindaugo karūnavimo šventėje juos išgirdo ir jais susižavėjo JAV lietuviai. Taip ir kilo mintis surengti jų koncertinę išvyką po Ameriką.

Išklausius jų programos,

netenka stebėtis, kad visoje užsienio lietuvių spaudoje yra daugybė jų nuotraukų ir nepaprastai teigiamų įvertinimų. Ypatingą dėmesį tenka atkreipti ir į tai, kad tokie jauni solistai (Ramojus Motuzas – dvylikos, Aurimas Syrusas ir Vytautas Jurgelevičius – trylikos metų), o jų repertuaras ir jo atlikimas rodo nepaprastą pasiruošimą ir subrendimą. Bravo, talentingieji "tigriukai"!

Dainius Zalensas dėkoja "tigriukų" mokytojai Eleonora Rakauskienei. Jono Jasaičio nuotr.

Rožės ir "Gijos" vadovo D. Zalenso padėkos bučiny "tigriuko" mamai – Laimutei Motuzienei. Jono Jasaičio nuotr.

Visus maloniai kviečiame į KULTŪRINĮ SUBATVAKARĮ,

kuris įvyks spalio 7 d. (šeštadienį) 6 v. v.

So. Bostono Lietuvių Piliėčių Draugijos
III aukšto salėje (368 West Broadway, So. Boston, MA).

Bus pristatyta pernai Lietuvoje išleista

Dr. Jurgio Gimbuto knyga

"Lietuvos kaimo trobėsių puošmenys".

Joje gausu nuotraukų iš įvairių etnografinių sričių:
Aukštaitijos, Dzūkijos, Žemaitijos, Mažosios Lietuvos.

Knyga skiriama tiems, kurie domisi
tautodaile ir senąja architektūra: klėčių, kiemų, stogų,
tvorelių, langų, durų, sienų puošmenimis.

Subatvakario pranešėja –

doktorantė Milda B. Richardson.

Įėjimas: vienam asmeniui - \$7, dviejų ar daugiau

asmenų grupei – po \$5 asmeniui,

vaikams ir moksleiviams - nemokamai.

**Subatvakarį rengia ALTS Bostono skyrius
ir JAV Šiaurės rytų lietuvių bendrija**

(<http://www.tinklas.net/srb>).

Apie šį ir kitus Bostono apylinkėje
vykstančius renginius taip pat galite sužinoti,
paskambinę "Laisvės varpą"

informacijos telefonu: (508) 668-5146.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS

26-OJO SEIMO DARBOTVARKĖ

Seimas įvyks š.m. spalio 27-29 dienomis
Balzeko lietuvių kultūros muziejuje,
6500, S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Seimą globoja ALTS Čikagos skyrius
(pirmininkė – Matilda Marcinkienė)

Spalio 27 d., penktadienis

7 v. v. – Susipažinimo vakaras seimo išvakarėse –
Balzeko muziejuje.

Spalio 28 d., šeštadienis

9:00-10:00 – Registracija

10:00-12:00 – Seimo atidarymas ir iškilmingas posėdis

1. ALTS Čikagos skyriaus pirmininkės Matildos Marcinkienės žodis.

2. ALTS valdybos pirmininko Petro Bucho žodis ir garbės prezidiumo kvietimas

3. Himnai

4. Invokacija – prel. Ignas Urbonas

5. Mirusiųjų pagerbimas – Vanda Mazeikienė

6. Sveikinimai

7. Inž. Jono Jurkūno paskaita "Šiandieniniai
sukūriai ir žingsniai į ateitį"

12:00-1:00 – Pietūs

1:00-2:30 – Pirmasis darbo posėdis

1. Darbo prezidiumo sudarymas

2. Darbotvarkės priėmimas

3. Seimo komisijų sudarymas:

a) registracijos ir mandatų;

b) nominacijų;

c) spaudos;

d) nutarimų.

4. Lietuvių Tautininkų sąjungos pirmininko Dr.
Gedimino Sakalninko pranešimas

5. Diskusijos

2:30-3:00 – Pertrauka

3:00-4:30 – Pranešimai – A:

a) pirmininko – Petras Buchas;

b) išdininko – Oskaras Kremeris;

c) kontrolės komisijos;

d) garbės teismo;

e) diskusijos dėl pranešimų.

Pranešimai – B

f) Amerikos Lietuvių Tarybos;

g) "Naujosios vilties" žurnalo;

h) Pasisakymai dėl pranešimų.

6:30 – Banketas Balzeko muziejaus Gintaro salėje

Spalio 29 d., sekmadienis

9:00 – pamaldos tėvų jėzuitų koplyčioje – 56th St.
and Claremont

10:30-12:30 – Antrasis darbo posėdis

1. Pranešimai:

a) skyrių veiklos pranešimai;

b) pasisakymai dėl pranešimų;

c) mandatų komisijos pranešimas.

2. Rinkimai:

a) nominacijų komisijos pranešimas;

b) sąjungos pirmininko rinkimai;

c) valdybos narių "

d) tarybos narių "

e) kontrolės komisijos "

f) garbės teismo "

3. Nutarimų komisijos pranešimas ir jų priėmimas

4. Klausimai ir sumanymai

5. Seimo uždarymas

12:30-1:30 – Pietūs

1:30-3:30 – Lietuvių Tautinio Kultūros Fondo suvažiavimas – pirm. Jonas Jurkūnas

3:30-4:00 – Pertrauka

4:00-6:00 – "Vilties" draugijos suvažiavimas – pirm.
Algis Matulionis

Pranešimas seimo dalyviams

Viešbutis "Court Yard Hotel": 6610 S. Cicero Ave.
Bedford Park, IL 60638. Tel.: (708)563-0200

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PRANEŠIMAS

Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad jos rengiama regioninė baltijiečių konferencija NATO plėtros klausimu įvyks rugsėjo 29 d. Baltimorėje. Konferenciją koordinuoja įgaliotas ALT atstovas Henrikas Gaidis. Išsamesnė informacija teikiama ALT būstinėje: 6500 S. Pulaski Rd. Chicago, IL 60629. Tel.: (773)735-6677, faksas: (773) 735-3946, e-paštas: AltCenter@aol.com

Saulius Kuprys

Amerikos Lietuvių Tarybos
pirmininkas

Jaunimo puslapis

Amerikos lietuvaitė projektuoja bažnyčią Vilniuje

PILAITĖS PARAPIJOS CENTRO PROJEKTAS

Julija Minkūnaitė

(Pabaiga. Pradžią – 35 nr.)

Pėstysis išvysta tarp medžių iškylantį didingą parapijos centro vaizdą. Išgaubta siena išreiškia ryšį tarp bendrijos centro ir bažnyčios pastatų. Kaip bendruomenės centro fojė, ji yra skirta meno dirbinių parodoms. Ši kreivė perauga į bažnyčios išorinę sieną, kurioje išdėstyti vitražai, vaizduojantys 14 Kryžiaus kelio stočių. Jie tarsi "išsikiša" iš bažnyčios išorinės sienos, lyg teigdami savo naujieną išorės pasauliui. Stikliniai išoriniai paneliai, esantys ant kiekvieno vitražo, įleidžia netiesioginę saulės šviesą į bažnyčios vidų ir taip pat atspindi dirbtinę šviesą bažnyčios viduje. Tai ypač išryškėja naktį.

Gristi takeliai veda į parapijos salę ir bažnyčią. Čia iškilusi siena sukuria įėjimą į šią zoną. Taip išreiškiama ypatinga procesijos reikšmė – perėjimo iš viešosios erdvės į privačią slenkstis. Sklypas yra padalintas į zonas, primenančias tradicinius kiemus. Jos skirtos privačiai ir grupinei meditacijai bei kitoms reikmėms.

Šventoji ašis

Šioje ašyje suderinti įvairūs simboliniai aspektai. Vakarinėje susikaupimo sodo dalyje yra lauko koplyčia, skirta maldoms ir meditacijai. Čia žmogus gali pasijusti vienas, sąlytyje su gamta, tarp

medžių, pasodintų taisyklinių grotelių sistema. Koplyčia yra atvira ore ir primena senovės tikėjimus, kurie reikšmingi ir būdingi tik Lietuvos kultūrai.

Išilgai šventosios ašies yra išdėstyti šviestuvai, kurie atrodo lyg kylantys aukštyn terasiniame sodo gamtovaizdyje. Tuo būdu siekiama išreikšti pagarbą mirusiems parapijiečiams, tarsi išsaugant jų dvasinį buvimą sode, skirtingame meditacijoms ir apeigoms. Sodo medžius metaforiškai "pratęsia" bažnyčios viduje įtaisytos kolonos. Taip sukuriamas ryšys tarp senovinių ir šiuolaikinių apeigų bei maldos erdvių.

Pagrindinis įėjimas į bažnyčią yra pažymėtas išsikišusia siena – išilgai šventosios ašies. Ji tarnauja ir kaip varpinė. Bažnyčios fojė tikintysis apsišlaksto švęstu vandeniui. Pertvaros siena, padaryta iš ornamentuoto metalo, suvienija švęsto vandens ir krikščionybės zonas. Laidotuvių patalpa (mortuarijus) yra žemiau krikščionybės. Taip siekiama sukurti vertikalią ašį, simbolizuojančią žmogaus fizinio egzistavimo pradžią ir pabaigą. Į mortuarijų galima patekti laiptais arba išorine rampa, vedančią nuo šventojo sodo pagal atraminę sieną.

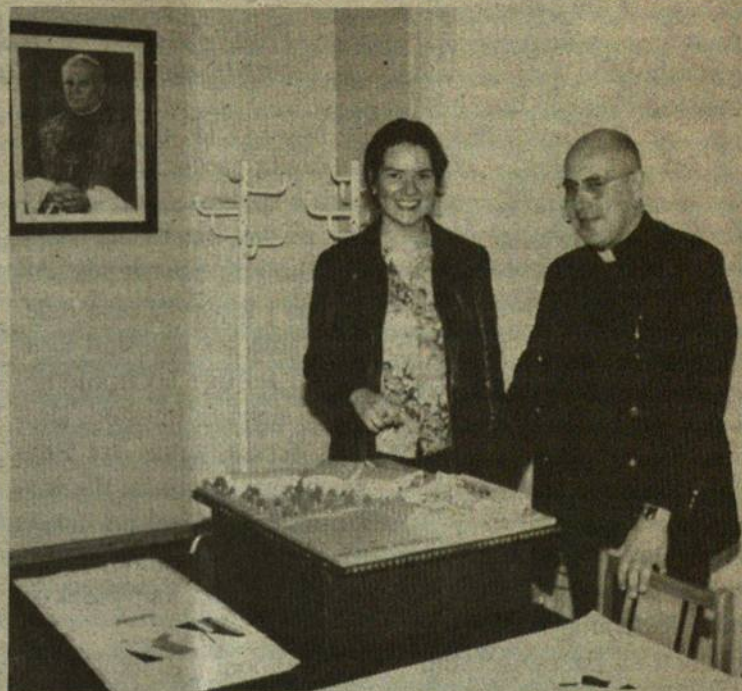
Pagrindinės durys, vedančios į bažnyčios navą, yra abiejose šventosios ašies pusėse, tuo būdu suteikiant ypatingą reikšmę centrinei daliai. Priešingoje bažnyčios pusėje, šventojoje ašyje, stovi altorius.

Simbolinė skulptūrinė

siena, simbolizuojanti Kristaus prisikėlimą, yra už bažnyčios ribų. Ji matoma pro langelį, įrengtą už altoriaus. Jos tikrą formą galima suvokti, maldininkui einant centrine bažnyčios nava – šventąja ašimi. Dienos šviesa sklinda pro kryžiaus formą, kurią sudaro sienų kraštai. Sienos papuoštos tradiciniais lietuviškais medžio drožiniais, vaizduojančiais pusemėnį, saulės spindulį ir gėles.

Antroji ašis prasideda altoriumi vienoje pusėje ir baigiasi rektorija kitoje pusėje. Ji skirta dvasininkams.

Stogas yra perskeltos arkos formos, padalintas šventosios ašies linija ir sutvirtintas statramsčiais. Šiame padalinime suprojektuotas pastogės langas, per kurį saulė apšviečia arkines lubas. Arkadoje įrengtos "šviesos pa-

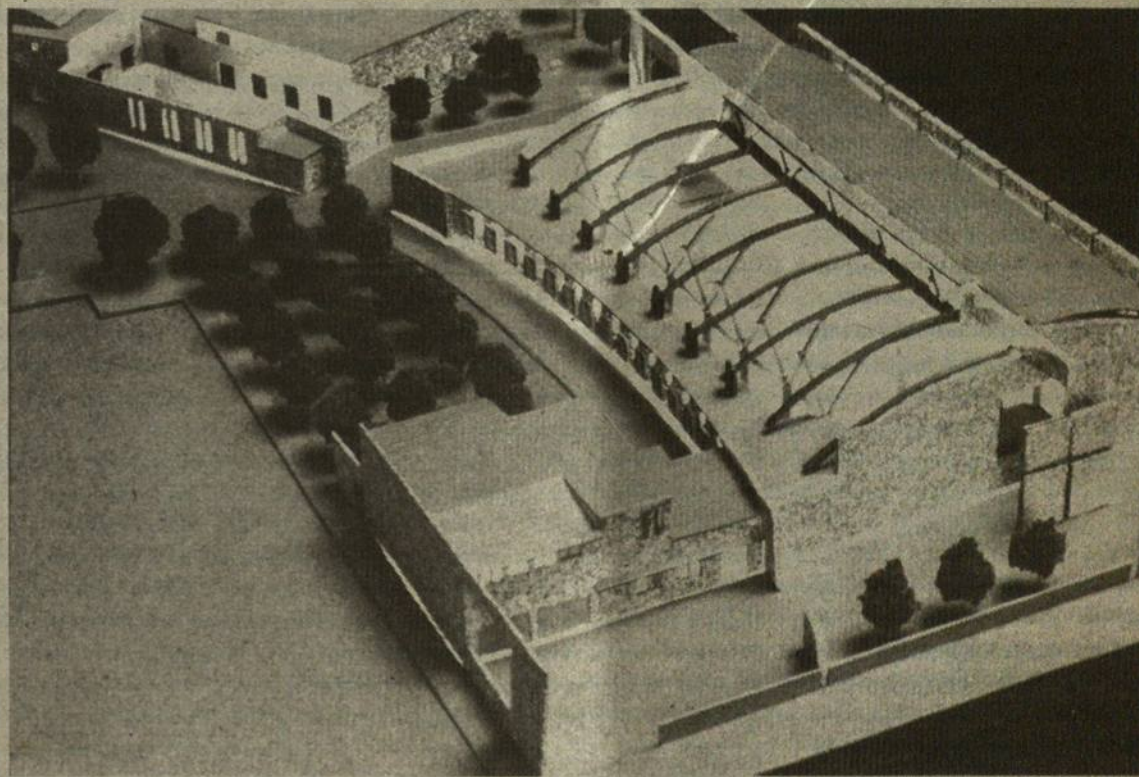

Vilniaus arkivyskupijoje. Architektė Julija Minkūnaitė ir Pilaitės parapijos klebonas, kun. K. Ralys prie parapijos centro maketo.

kopų" lubos. Jos atspindi iš pietų pusės sklindančią saulės šviesą ir apšviečia kitas arkines lubas.

Šie pastatai yra neaukšti (iki 8 m). Tai leidžia taupyti šilumą. Langai, įtaisyti pietinėse pastatų sienose, leidžia

sklisti natūraliai saulės šviesai ir kaupti pasyvią saulės šilumą. Izoliacinės ir drėgmę sulaikančios medžiagos naudojamos, atsižvelgiant į tai, kokius statybos metodus taikys architektai, įgyvendinantys projektą.

Vilniaus miesto Pilaitės parapijos maketas. Architektė – Julija Minkūnaitė.

IMIGRACINIŲ VIZŲ LOTERIJA

Skaitytojams pageidaujant, kartojame, kaip dalyvauti "žaliųjų kortelių" loterijoje. Remiamės Internetu pateikta medžiaga.

IMIGRACINIŲ VIZŲ LOTERIJOS (DV-2002) NURODYMAI

Pagal imigracinių vizų programą kiekvienais metais 55.000 asmenų, atitinkančių šios programos reikalavimus, gauna teisę apsigyventi Jungtinėse Amerikos Valstijose. Laimėjusieji atrinkami kompiuteriu, todėl viską lemia atsitiktinumas.

Imigracinės vizos yra paskirstomos šešiems geografiniams regionams. Daugiau vizų tenka tiems regionams, iš kurių mažiausiai žmonių atvyksta į Jungtines Valstijas. Asmenų, norinčių daly-

vauti loterijoje, laiškai su žiniomis apie juos turi būti gauti nurodytu adresu nuo 2000 metų spalio 2 d. vidurdienio iki 2000 m. lapkričio 1 d. vidurdienio.

Per visą laiškų registracijos laiką kiekvienas asmuo gali išsiųsti tik vieną laišką. Jeigu asmuo atsiųstų du ar daugiau laiškų, visi jie bus pripažinti negaliojančiais. Laišką su žiniomis apie save privalote pats pasirašyti savo gimtąja kalba taip, kaip paprastai pasirašote dokumentus. Nepasirašytas laiškas nebus įtrauktas į loteriją.

Jokių anketų norintiems dalyvauti loterijoje nėra. Žinias apie save pateikite ant paprasto popieriaus lapo aiškiais įskaitomomis raidė-

mis šia tvarka:

1. Pavardė (pabraukti), vardas ir antras vardas (jeigu jį turite).

2. Gimimo data (diena, mėnuo, metai), vieta (miestas, rajonas, valstybė).

Pastaba: Nurodykite valstybę, kurioje gimėte, dabartinį pavadinimą (pavyzdžiui, Lietuva, o ne TSRS).

3. Jei dalyvaujate loterijoje ne pagal savo gimimo šalį, o pagal tėvų ar sutuoktinio, parašykite, kokia tai šalis. Tą pačią valstybę turite nurodyti ir kairiajame viršutiniame voko kampe.

4. Sutuoktinio, vaikų (nevedusių arba neištekėjusių – iki 21 metų amžiaus) pavardės, vardai, gimimo datos, ir vietos.

5. Asmens, dalyvaujan-

čio loterijoje, adresas. Adresą reikia nurodyti pilnai ir aiškiai, nes asmenys, laimėjusieji loterijoje, apie tai bus informuojami paštu – laiške nurodytu adresu. Telefoną nurodyti nebūtina, tačiau pageidautina.

6. Nuotrauka. Prie laiško permatoma lipnia juoste priklijuokite ne senesnę kaip prieš pusę metų darytą nuotrauką. Jos dydis – 37 mm X 37 mm. Kitoje nuotraukos pusėje spausdintinėmis raidėmis užrašykite savo pavardę ir vardą. Nuotraukos negalima priklijuoti arba prisegti koku nors kitu būdu.

7. Parašas.

LAIŠKO PAVYZDYS

1. JOCYS, Antanas Vytau-

tas

2. 16 September 1969, Semeliskės, Trakai region, Lithuania

3. –

4. Jociene Ona, 20 May 1970, Vilnius, Lithuania
Jocyte Ieva, 11 July, 1992, Vilnius, Lithuania

Jocys Rimas, 6 March, 1994, Vilnius, Lithuania

5. Kuosu. 15 – 26, Vilnius 2013, Lithuania

Telephone: 370-2-749105

6. Nuotrauka

7. A. Jocys

KAIP IR KUR SIŪSTI LAIŠKUS?

Laiškai turi būti siunčiami tikrai paprastu arba oro paštu tuo adresu, kuris nurodytas Jūsų regionui. Laiškas,

(Nukelta į 10 p.)

PASIŽVALGYMAI PO ATOGRAŽAS

Padre Ferdinando-Alejandro, Pintor Lituanos Juan, Vytautas, Jadzė, "Tu", Birutė, dar keletas kitų. Gal būt ir Faustinas Antrasis – La Gonave karalius.

Jonas Dunduras

12

Grįžęs į *Guayaramerin*, pradėjau dairytis, kaip pasiekti Riberaltą. Norėjau pasikalbėti su bažnytine administracija ir pasiteirauti apie *Padre Bendoraičio* įkurtos "Fundacijos" ir *Centro Materno Infantil* ateitį bei jų ryšį su kuria nors bažnytine institucija. Žinoma, jei toks ryšys yra arba kada nors buvo. Riberaltėje įkurdinta ne Apaštališkoji nunciatura, bet Apaštališkasis vikariatas *Pando* valstijai. *Pando* yra gretima, maža Bolivijos valstija. Jos sostinė *Cobija* (tariasi: Kobicha) yra pasislėpusi pačiame šiaurės vakarų Bolivijos užkampyje ir kebliau pasiekama, negu Riberalt, kuri, nors ir būdama *Beni* valstijos teritorijoje, susisiekimo ir patalpų atžvilgiu yra daug patogesnė už *Cobija*.

Apaštališkasis vikariatas yra bažnytinės administracijos sąvoka, apibrėžianti teritoriją, tikinčiųjų bei parapijų skaičiumi dar "nepriaugusią" iki diecezijai keliamų reikalavimų patenkinti. Vikariatas yra tiesiogiai atsakingas Vatikanui. Vikariatus, kaip įprasta (bet nebūtina), valdo monsinjorai. Šiek tiek prisibijodamas ekskomunikacijos, neskelbiu šio teiginio, kaip absoliučios, "nepajudinamos" tiesos, o tik paaiškinu, ką esu sužinojęs iš autoritetingų šaltinių.

Tik 7 proc. Bolivijos kelių turi kietą paviršius dangą, įgalinančią šiuos kelius naudoti ir lietinguoju metų laikotarpiu. Bet man reikalin-

go kelio iš *Guayaramerin* į Riberaltą paviršius buvo tik rusvos spalvos žemė – tipiškas, plonas, tam tikslui išskirtų džunglių dirvožemis. Atstumas į Riberaltą nėra didelis – apie šešiasdešimt kilometrų. Jei toje atkarpoje neseniai nebuvo ilgesnio, stipraus lietaus, kelias yra lengvai pravažiuojamas, tik, aišku, dulkantis. Bet po lietaus jis tampa nepravažiuojama klampyne arba, kaip pasakytų sūduviai, "zumpa".

Kelionei į Riberaltą, ne skaitant lėktuvo, galima buvo pasikliauti tik dviejomis priemonėmis: samdytu automobiliu arba autobusu. Tačiau kelionė autobusu galėjo būti per daug nepatikima. Pavyzdžiui, vairuotojas kur nors pakelyje galėjo turėti merginą. Priklausomai nuo jo tuolaikinės pozicijos romantiškumo skalėje, tai sąlygotų ilgesį ar trumpesnį sustojimą. Dažniausiai – ilgesnį. Sunkvežimių ir autobusų vairuotojai gilesnės provincijos merginų sluoksniuose, po kariuomenės puskarininkių ir motociklų savininkų, naudojami dideliu populiarumu: jais domisi, juos gerbia, jų geidžia. Be to, neišvengiami dažni autobuso sustojimai, vairuotojui arba keleiviui pastebėjus pakelėje kolonistų pigiai parduodamas vištas.

Priežasčių dažniems sustojimams šiose vietose – apstu. Keliaujančiam svetimšaliui tokie stabtelėjimai net gali būti įdomūs, kaip iš dalies atspindintys provincijos buitį. Nenorėdamas rizikuoti pora dienų tąsyti kokiame nors dumblyne, susiradau "Volks-wagen" su vairuotoju, už keliolika dolerių sutikusių mane gyvą ar bent pusgyvį pristatyti į pasirinktą viešbutį Riberaltėje.

Po pusvalandžio neblogo riedėjimo privažiavome upę, kertančią kelią. Tilto, žinoma, nebuvo. Gal jo čia net ir

neįmanoma pastatyti dėl lėkštų upės krantų ir plačių potvynių lietingojo sezono metu. Tačiau dabar upė buvo neplati, ir mums užvažiuavus ant lentinio plausto, atstojančio keltą, naudojantis per upę ištiestu lypu, buvome ranka pertraukti į kitą pusę. Žinoma, tai – ne visai iškilus būdas ant lentų krūvos keliauti pas Apaštališkąjį vikarą, bet ką padarysi.

Netoli pavažiavus, išvydome kitą upę su per ją nutiestu mediniu tiltu. Tačiau jį įlaužė prieš mus važiuojęs sunkvežimis. Laimei, netoliese išsikūręs kariuomenės postas turėjo lentų. Kokiai trisdešimčiai vyrų "prižiūrint" dviejų vyrų darbą, tiltas po poros valandų linksmo, neskubaus darbo buvo sutaisytas.

Po šių nuotykių riedėjome normaliai ir, pervažiavę keltą neapdairiai per kelią šliaužusių gyvačių, pasiekėme Riberaltą. Įsikūręs idomiam, ispaniško kolonijinio stiliaus viešbutyje, išėjau susipažinti su aplinka. Miestelis, išsidėstęs *Beni* ir *Madre de Dios* – Dievo Motinos – upių santakoje, savo dydžiu, namų išvaizda ir žemėtomis gatvėmis buvo *Guayaramerin* kopija. Panaši keturkampė centrinė aikštė su suoliukais medžių pavėsyje. Aikštės centre – paviljonas politinėms bei patriotinėms prakalboms, o gal dar ir orkestrui... Aikštę įrėminančiose gatvėse – standartiniai barai-restoranai ir neišvengiamas *Circulo Social*. Iš centrinės aikštės nusitęsiosiose gatvėse – nieko įdomaus, tik iš mokyklų grįžtantys vaikai, vilkintys uniformas – tamsias kelnės ar sijonukus ir baltus marškinius – kaip ir įprasta, stumdydamiesi ir krykštaudami, keliavo namo.

Bevaikščiodamas aukštais *Madre de Dios* paupio krantais, susidomėjau vora

neaukštų, kresnų, suprakaitavusių vyrų, savo figūra panašių į Tibetą arba Nepalą "Sherpas" – garsiuosius krovinių nešėjus ekspedicijų į Himalajus tarnybose. Šie vyrukai, iš prie upės kranto prišto laivo siauru, labai stačiu kranto šlaitu aukštyn ant pečių virtine nešė, matyt, gana sunkius maišus. Nusekiau paskui juos į krantinėje stovintį namą, kuris pasirodė esąs brazilų, Amerikoje vadinamų "Macadamian" riešutų lukštenimo ir pakavimo centrelis.

Šių riešutų medžiai (lietuviško pavadinimo sužinoti nepasisekė) auga tik Amazonijoje ir, kiek man žinoma, daugiausia pietinėje jos dalyje. Auga pavieniui, o ne grupėmis. Viršūnės iškėlę aukštai virš kitų medžių, jie yra lengvai pastebimi. Jų aukštis, tur būt, yra išmintingosios

gamtos pagalba jų dauginimui. Apelsino skiltelės formos riešutai, kekėmis po keliolika, noksta maždaug kokoso riešuto dydžio kevalė. Riešutams prinokus, kevalas krinta iš medžio – kuo išaukščiau, tuo geriau – ir suskildamas išbarsto riešutus gana plačiame rate. Kadangi, kaip minėta, šie medžiai auga retai išsibarstę, norint riešutus surinkti, tenka gana daug vaikščioti po nesvetingas džungles. Bet šis užsiėmimas teikia ir šiek tiek pajamų kolonistams.

Nusekęs riešutų nešėjus į lukštenimo įmoę, žvilgtelėjau vidun. Apie penkiasdešimt moterų sėdinčių prie ilgų stalų, naudodamos šian darbai pritaikytas rankines mašinėles su svirtelėmis, traiskė riešutų kevalus. Išlukštenus riešutus kiekviena iš jų dėjo į atskiras dėzes ir, priklausomai nuo jų svorio, gaudavo sutartą atlyginimą. Jos uždirdavo vidutiniškai apie pusantro dolerio per dieną.

PREMIJA PASKIRTA KAROLIUI MILKOVAIČIUI!

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos pavedimu Pietų Kalifornijos LB apylinkėje buvo sudaryta komisija 2000-ųjų metų žurnalistinės premijos laimėtojui nustatyti.

Rugsėjo 19 d. šios komisijos nariai – Rūta Sakienė, Petras Maželis ir Pranas Visvydas – posėdyje perskaitė ir apsvaistė paštu gautus pasiūlymus iš įvairių Amerikos

aplinkių. Komisija vadovosi LB Kultūros tarybos nustatytomis gairėmis.

Svaria balsų dauguma ir komisijos vienbalsiu pritariamu žurnalisto-spaudos darbuotojo premijos laimėtoju pripažintas Karolis Milkovaitis.

*Rūta Sakienė
Petras Maželis
Pranas Visvydas*

TRISDEŠIMT AŠTUNTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko "Korp! Neo-Lithuania" vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas. Paskutinė rankraščių įteikimo data – 2000 m. lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slaptyvardžiu. Tą patį slaptyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami, tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

Kelionėje pas Apaštališkąjį vikarą. Netrukus plaustu kelsimės per upę. Autoriaus nuotr.

PER KINIJĄ – Į TIBETO AUKŠTYBES

(Tęsinys. Pradžia – 34 nr.)

Senoviškos šventyklos buvo griauamos ir deginamos. Vietiniams tibetiečiams liepta auginti jiems neįprastus augalus ar javus. Kiti buvo varomi į valstybinius jakų ir ožkų ūkius, tokiu būdu sugriauinant tradicinį ekonominį Tibeto gyvenimą. Valdžia ragino ir net vertė kiniečius, gyvenančius Kinijos gilumose, keltis į Tibetą, tuo bandydama ten sustiprinti Kinijos įtaką ir dar labiau sugriauti Tibeto kultūrą. Kokia likimo ironija: tuo laikotarpiu Sovietų Sąjunga, susipykusi su komunistine Kinija, kėlė pasaulyje didžiulį propagandinį triukšmą dėl šios jos agresijos, kai tuo tarpu patys sovietai labai lengvai "užmiršo", kaip jie elgėsi neseniai okupuotuose Baltijos kraštuose.

Nežiūrint priespaudos, Tibeto kultūra lyg ir atsigavo, kai 1980 metais į ją pradėjo leisti lankytis užsienio turistams. Pagyvėjo religinės gyvenimas, buvo leista atidaryti daug šventyklų, mokyklų pradėta mokytis tibetiečių kalba. Tačiau, kad dar ten ne visas rodoma pasauliui, išaiškėjo, kai man pačiam reikėjo rūpintis įvažiavimo į Kiniją viza. Mūsų turistinė agentūra kažkodėl patarė vizos prašyme nerasyti, kad norime apsilankyti ir Tibete. Rūpėjo ir tai, kad mano pase buvo anspauduotos buvusios dažnos kelionės į Taivaną darbo reikalais. Juk komunistinė Kinija Taivaną laiko savo atsiskyrusia provincija, kurią tikisi vėl prisijungti. Tas jau 50 metų besitęsiantis konfliktas labai paaštrėjo, kai Taivano prezidentas *Lee Tenghui*, nežiūrint didelio komunistų įniršio, paskelbė teiginį apie "dvi atskiras valstybes", o Kinija tuoj pat atkirto, kad ji nėra niekada atsiskiusi minties atsiimti Taivaną, jei prireiks, net ir panaudojant ginklus.

Pats svarbiausias tikslas, lankantis Lhasoje, buvo pamatyti vieną iš didžiausių Azijos, jei ne viso pasaulio, įžymybių – didingus Potalos rūmus, perstatytus XVII šimtmeityje ant senų, originalių rūmų, statytų VII šimtmeityje. Pavadinimas "*Potala*" yra kilęs iš sanskrito kalbos ir reiškia "legendinis kalnas". Sunkiai prieinami trylikos aukštų rūmai dunkso pačioje kalno viršūnėje ir, atrodo, lyg tyčiotųsi iš eilinio žmogelio, norinčio į tą aukštybę įkopti. Bet net įkopus, "vargas" tik prasideda: norint viską apžiūrėti, tenka aplankyti 1000 kambarių su 10 000 koplyčių, freskų, altorių ir tikrų labirintu urvų, kapų ir slaptų požeminių kalėjimų.

Rūmai taip pastatyti ant akmeninių pamatų, kad sudarytų vaizdą lyg jie stiebtųsi tiesiog į dangų iš gigantiškos kieto akmens uolos. Viršutinė pastato dalis yra medinė. Pagrindinių stogų atbrailos, kieviename gale pagražintos skambančiais varpeliais, išpūdingai riečiasi į viršų tipiškomis *Han* architektūrinio stiliaus formomis. Čia, atsargiai bevaikščiodami, praleidome tris valandas, stengdamiesi netikėtai neužlipti ant kokio, prie menkos šviesos ar net prieblandoje suklupusio, maldose paskendusio, piligrimo. Kai pagaliau išėjome į saulės šviesą, dar ilgai jautėmės lyg surakinti to didžiulio religinio išpuščio.

Mums susidarė proga aplankyti ir *Sera* vienuolyną, kurio šventyklose ruošiami budistų vienuoliai. Negalėjome atsistebėti tų jaunų vyrų susikaupimu, kai jie, visiškai nekreipdami dėmesio į čia pat stovinčius lankytojus, poromis garsiai aptarinėjo religines temas, pabrėždami mintį plačiais rankų mostais ir staigiais delnų pliaukštelėjimais teisingą atsakymą į užduotą klausimą. Vėliau ir mes išmokome tibetietiška

Aleksas Vitkus

pasakyti "Tašidele" ir "Toči-či", t.y. "labas" ir "ačiū".

Anksti rytą mūsų laukė dar vienas skrydis – grįžti į tikrąją Kiniją, *Chengdu* miestą, kur praleidome rytą besivalikiodami po vietinį turgų, vis gėrėdamiesi įvairiais šios *Sichuan* provincijos liaudies meno rankdarbiais iš brokato, šilko ir bambuko. Miesto ne daug tepamatę, sėdome į autobusą, keturių valandų kelionei – vienintelei kelionei autobusu per visą laiką, nes visur kitur, dėl didelių atstumų ir palyginant vis dar prastokų tarp miestinių kelių, reikėdavo skristi. Atsiradome labai kalnuotame net 14 milijonų gyventojų turinčiame mieste, *Chongqing*, kuris atrodo, lyg prilipęs prie jį supančių uolų, iš tolo žvelgiančių žemyn į *Yangtze* ir *Jialing* upių santaką.

Čia prieš 800 metų *Zhao Dun* buvo karūnuotas imperatoriumi. Ta proga jis šį miestą pavadino *Chongqing*. Tai reiškia: "dvigubos iškilmės". Pasaulis šiek tiek daugiau sužinojo apie šį miestą, kai 1938 m. japonai užėmė laikinąją, sunkiai besiginančios nuo užpuolikų Kinijos sostinę *Nanjing*. Tada tautinių jėgų vadas *Chiang-Kai-Shek* turėjo perkelti sostinę dar toliau į Kinijos gilumą.

Yangtze upės saloje, į kurią dabar yra pastatytas ilgas tiltas, antrojo pasaulinio karo metu buvo oro uostas, iš kurio skrisdavo Amerikos generolo *Chennault* vadovaujami savanoriai, "skraidantys tigrai" (*Flying Tigers*), atakuoti Japonijos pozicijų.

Nors karo metu japonai be paliovos bombardavo šį miestą (dar ir šiandien matosi kalnų uolose iškaltos slėptuvės), padarydami jam daug žalos, šiandieninis *Chongqing* yra didžiulis pramoninis provincijos centras. Jis žino-

mas kaip viena iš "trijų karštų katilinių" prie *Yangtze* upės, tad ir mums nepagailėjo karščio – temperatūra siekė virš 100 F. laipsnių, o drėgnumas

– net 95 proc.

Mūsų jau laukė 1996 metais pastatytas 287 pėdų ilguo prabangus laivas. Juo turėjome keturias dienas keliauti *Yangtze* upės viduriu.

Religines temas nagrinėja budistų vienuoliai.

Autoriaus nuotr.

JAV LB KULTŪROS TARYBA SKELBIA RUGSĖJIS – SPAUDOS MĖNUO PAPIGINTA METINĖ PRENUMERATA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS:

DIRVA \$25.00 (vietoje 35.)
P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

DRAUGAS \$65.00 (vietoje \$100.)
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

DARBININKAS \$25.00 (vietoje 35.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

EGLUTĖ \$10.00 (vietoje 15.)
13648 Kickapoo Trail
Lockport, IL 60441

LIETUVIŲ BALSAS \$20.00 (vietoje 30.)
2624 W. 71 st. St.
Chicago, IL 60629

PASAULIO LIETUVIS \$10.00 (vietoje 20.)
14911 127 th St
Lemont, IL 60439

PENSININKAS \$10.00 (vietoje 15.)
2711 W. 71 st St
Chicago, IL 60629

BRIDGES \$15.00 (vietoje 18.)
1927 W. Boulevard
Racine, WI 53403

LITUANUS \$8.00 (vietoje 10.)
1501 E. So. Indiana Ave
Chicago, IL 60605

*Lietuviškas laikraštis ar žurnalas –
puiki dovana bet kuria proga!*

Kelionė didžiąja *Yangtze* upe.

SPORTO ŽINIOS

OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ APŽVALGOS TRŪKUMAI

Jeigu jums įdomu sužinoti olimpinių žaidynių atletų biografiją, vietoje to jūs išgirsite apie asmenį, pametusį lėktuvo bilietus. Mums būtų įdomiau pamatyti televizijos laidą apie Joną Motiejūną iš Arizonos, Scottsdale, atstovaujantį savo tėvų gimtajam kraštui – Lietuvai.

NBC, geriau paruošk savo pamokas!

Vidas Tatarūnas

TAI BENT ŽINIOS!

"Pasaulio naujienų lydere" save tituluojantieji JAV televizijos žinių bendrovė

"Cable News Network" (CNN) Lietuva tebėra "kažkur ten". Rugsėjo 21 d. visame pasaulyje per palydovus perduotoje "CNN International" žinių laidoje, rodant JAV ir Lietuvos olimpinių krepšinio rinkinių susitikimo rezultatus, prie Lietuvos vardo buvo rodoma Kuveito vėliava!

Šios Persijos įlankos regiono valstybės vėliava nė kiek nepanaši į Lietuvos trispalvę. Kuveito vėliavoje yra trys horizontalios juostos – žalia, balta ir raudona, o kairiajame šone – juoda trapecija. (Iš BNS pranešimo)

PROTESTUOKIME!

Mieli draugai ir pažįstami! Tur būt ir Jūs visi buvote nusivylę, kad NBC praleido Baltijos valstybes, rodant visų valstybių eiseną olimpinėse žaidynėse Sidney (Australijoje). Skambinkite į NBC Comment Line šiuo numeriu: 1-212-664-4444 ir įrašykite savo protestą. Kuo daugiau skambučių bus, tuo didesnę poveikį jie darys NBC. Taip pat galite parašyti laišką ir jį išsiųsti šiuo adresu: NBC (Comments), 30 Rockefeller

Plaza, New York, NY 10112
Teresė ir Algimantas

ATIDĖTOS SPORTINIO ŠAUDYMO VARŽYBOS

II Pasaulio lietuvių sportinio šaudymo varžybos, turėjusios įvykti š.m. rugsėjo 23 ir 24 dienomis Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje, atidėtos vėlesniam laikui. Taip įvyko todėl, kad iš Lietuvos atvykstantieji šauliai nespėjo susitvarkyti įvažiavimo į Kanadą vizų.

Nauja numatoma data – spalio 21-22 d., tačiau ji – dar nepatvirtinta. Kai ji galutinai paaiškės, bus pranešta. Išsamesnes žinias teikia varžybų vadovas, ŠALFASS-os sportinio šaudymo komiteto pirmininkas Kazimieras Deksnys: 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada. Tel.: (905) 332-6006, faksas: (905) 547-5556, e-mail: kdeknsys@sprint.ca

Papildomas ryšys: Antanas Šimkevičius-Sims, tel. (705) 765-6002.

Varžybų programa lieka ta pati, kaip ir buvo skelbta anksčiau.

ŠALFASS-os sportinio šaudymo komitetas

ŠVENČIŲ AIDAI

Ignas Stankus sveikina mokslus baigusią dr. Viją Bublytę ir primena, kad vaikystėje jai dainuodavo: "Ei, vija pinavija..."
Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

Atstumtųjų kartos turtai TOLIMAS SODŽIUS

Ignas Stankus

Saulė pasislėpė už miško,
Nutilo paukščiai – visur ramu,
Sodžiuoj suskambo linksmos dainos,
Po dienos rūpesčių, vargų.

Jaunimas ten linksmai dainavo,
Švelniai armonika užgrojo,
Jie šoko, sukos taip maloniai,
Vakaro tyloje linksmai.

"Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus..."
Nepamirški jaunystės dienų.
Kiek dainų tavo ten išdainuota,
Jos skambėjo tyliais vakarais.

Oi, koks mielas tas tolimas sodžius,
Kiek ten džiaugsmo gražaus palikai.
Ir jaunystės dienas tolimąsias,
Kurių jau nematysi daugiau.

Palikai tu tą tolimą sodžių,
Ir jaunystės gražiausias dienas:
Ir artojų dainas išdainuotas,
Kur skambėjo tėvynės laukuos.

JUOZUKĄ OPERUOS VĖLIAU

ATILIEPIMAS I STRAIPSNĮ "VAIKUI IŠ MOSĖDŽIO REIKIA PAGALBOS"

Dana Čipkienė

"Dirvoje" š.m. rugsėjo 5 d. buvo perspausdintas Aušros Kukelkaitės straipsnis. Jame rašoma: "Valė Būdienė sakė jau nusiuntusi laišką į Klyvlendo Lietuvių namus, prašydama dviems mėnesiams apgyvendinti mažąjį Juozuką su mama, tačiau atsakymo dar nesulaukė." Aš gavau jų siųstą laišką tiesiogiai – adresuotą man, o ne Lietuvių namams, kaip čia parašyta. Labiausiai nustebo žaibo greitumu atsijustas laiškas, dar "Vilties partnerystės" gydytojams nespėjus sugrižti iš Lietuvos. Pasirodo, nebuvo tiksliai suprasti gydytojų žodžiai. Apie tai paaiškėjo "Vilties partnerystės"

susirinkime, įvykusiame rugsėjo 10 d. dr. J. Goldberg namuose, kur teko ir man dalyvauti.

Aš labai gerai suprantu tėvų ir artimųjų rūpestį. Ir štai viltis, lyg iš dangaus – galima padėti vaikučiui. Gerai atsimeiname, kaip ir televizijoje, ir laikraščiuose buvo pasakojama apie Tomą Aurylą bei jam atliktą sudėtingą veido operaciją. Apie tai sužinoję Jonkai, taip pat bando gelbėti savo vaikutį. Tikrai pagirtinas jų rūpestis savo sūneliu.

Gavusi jų laišką, net nežinodama visų aplinkybių, pasikalbėjau su "Tėvynės garsų" radijo laidų vedėja Aldona Stempužienė. Ji pasiūlė paskelbti per radiją žinutę, kad ieškoma, kur Juozukas ir jo mama galėtų apsistoti. Be to, reikia padėti jiems nuvažiuoti į ligoninę ir pabūti vertėju. Į šį prašymą tuoj pat at-

siliepė Jurgis Šenbergas, pasiūlydamas savo namų globą. Tačiau nuolat vežioti į ligoninę ir ten vertėjauti iki šiol neatsirado nė vieno.

Apgailėstaudama turiu pranešti Juozuko tėveliams ir geros širdies kaimynams, kad dr. J. Goldberg pasakė, jog vaikutis dar yra per mažas tokiai sudėtingai operacijai. Jis nenurodė tikslios datos, kada ji bus galima operuoti.

Nuoširdžiai dėkojame "Tėvynės garsų" radijo laidų vedėjai Aldonai Stempužienėi už skelbimą, Jurgiui Šenbergui – už pasiūlytą globą, "Dirvos" redakcijai – už išspausdintą prašymą. O Juozukui linkiu augti ir stiprėti. Jo tėveliai turi neprarasti vilties, kad jų sūnus vėliau bus operuojamas. Susitiksime kitais metais Klaipėdoje, nes "Vilties partnerystės" gydytojai planuoja atvykti birželio 14 d.

IMIGRACINIŲ VIZŲ LOTERIJA

(Atkelta iš 7 p.)

atneštas paties dalyvio, atsiųstas registruotu, greituoju paštu arba faksu, pripažįstamas negaliojančiu. Laiškai turi būti siunčiami paprastuose vokuose, kurių ilgis – nuo 15 iki 25 centimetrų, o plotis

– 9-11 centimetrų. Kairiajame viršutiniame voko kampe reikia atspausdinti arba aiškiai rašyti šalį, pagal kurią dalyvaujate loterijoje, pavardę, vardą ir pilną adresą. Laiškai, neatitinkantys šių

reikalavimų, nebus įtraukti.

Asmenys, gimę Lietuvoje, laiškus turi siųsti šiuo adresu:
DV-2002 Program
Kentucky Consular Center
Lexington, KY 41903
U.S.A.

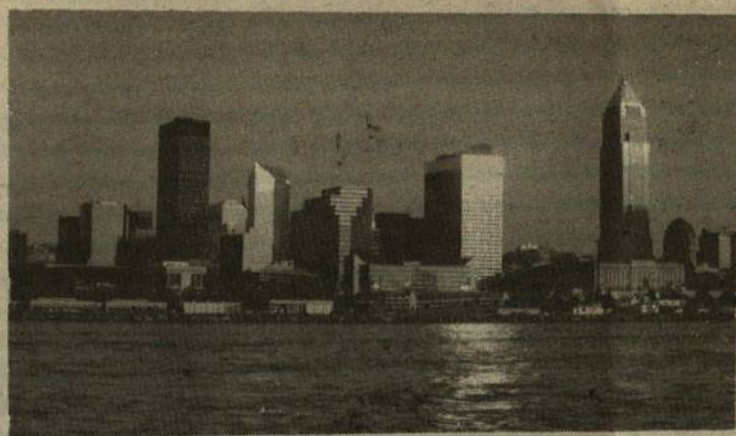
A.†A. dantų gydytojos VINCENTINOS TERESĖS ŽEMAITYTĖS-JURKŪNIENĖS PRISIMINIMAS

įvyks šių metų spalio 15 d., sekmadienį, 11 val. š.v. Mišių metu Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont IL.

Tą pačią dieną, 13 val. – paminklo pašventinimas š.v. Kazimiero kapinėse: sekcija 70, blokas - 28, sklypas - 33.

Gimines, draugus ir pažįstamus prašome jungtis su savo maldomis š.v. Mišių metu ir taip pat dalyvauti paminklo pašventinime, prisimenant šviesios atminties Vincentiną.

Jurkūnų ir Vitkų šeimos

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 30 ir SPALIO 1 dienomis Dievo Motinos parapijos auditorijoje – paroda "Žvilgsnis į tolimą egzotiką". Neglobalizuoto pasaulio vaizdai J. Dunduro nuotraukose. Parodos atidarymas – rugsėjo 30 d. 6:30 v. v. Rengia vyr. skaučių "Židyns".

• SPALIO 7-8 dienomis – Lietuvių dienos – Spaudos

šventė. "Dirvos" 85-mečio jubiliejus. Šeštadienį, 6:30 v. v. Lietuvių Namuose – Spaudos balius. Sekmadienį: 9:45 v. r. – vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo; 10 v. r. – Mišios Dievo Motinos bažnyčioje; 12:00 v. r. – akademija ir lietuviškosios spaudos apžvalginė paroda Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos didžiojoje salėje.

Vakaras su drugeliais... ant Erie ežero kranto

(Pabaiga. Pradžią – 35 nr.)

Gerb. p. Vinciai, kaip su-
radote savo įpėdinį – da-
bartinį Lietuvių kultūros
darželių draugijos pirmini-
ką – p. Kęstutį Steponavi-
čių?

Ruošdamasis išeiti, ilgo-
kai rinkausi, kas galėtų per-
imti vadovavimą kultūrinių
darželių draugijai. Stepona-
vičiai – pasiturinti, aukštos
kultūros šeima, sugebanti at-
stovauti lietuviams, suvo-
kianti didžiulę atsakomybę ir
galinti gerai tvarkytis. Nau-
dodamasis proga, noriu pa-
reikšti savo nuoširdžiausią

padėką mano ilgamečio dar-
bo tęsėjams – Gidonei ir Kęs-
tučiui Steponavičiams.

Rengdami šį aprašymą,
taip pat naudojome Vinco
Apaniaus parinkta literatūra:

Lietuvių kultūrinis dar-
želis (nuo įkūrimo iki 1963
metų). Redagavo Kazys Karpius. Cleveland, Ohio. Išleido
"Dirva".

Cleveland Cultural
Gardens. CCG Federation,
1981.

Robin Karson. The Mu-
ses of Gwinn. The Library
of American Landscape His-
tory, 1995.

Kalbėjosi Jonas Jasaitis

Rengia LB apylinkės valdyba
ir "Vilties" draugija.

• SPALIO 21d. – kon-
certas. Dalyvaus aktorė Vir-
ginija Kochanskytė, solistė
(mecosopranas) Rita Preik-
šaitė ir pianistė Raminta Na-
vardauskaitė. Rengia "Atei-
ties" klubas.

• LAPKRIČIO 11-12 d.d.
– M.K. Čiurlionio 125-ųjų
metinių šventė. Lapkričio 12
d., 3:00 v.p.p. – koncertas
Severance Hall salėje.

• LAPKRIČIO 12 d., nuo
11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv.
Jurgio parapijos rudens
šventė.

• GRUODŽIO 2 d., šeš-
tadienį kun. Kęstutis Kėvalas
Dievo Motinos parapijoje
praves Susikaupimo dieną
(rekolekcijas). Rengia "Atei-
ties" klubas.

• GRUODŽIO 16-17 d. –
Šv. Jurgio parapijos kalėdi-
nių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30
v.v. – bendros kūčios Šv.
Jurgio parapijos salėje.

Skaitykite ir platinkite
"DIRVĄ",
sutinkančią 85-uosius
leidimo metus!

• DIRVA • 2000 m. rugsėjo 26 d. • 11 psl.

JAV LB CLEVELAND, OH apylinkės valdyba
kartu su "VILTIES" draugija

maloniai kviečia Jus į

SPAUDOS BALIŲ

2000 m. spalio 7 d., šeštadienį, 6:30 v.v.

LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 E. 185 St.,
Cleveland, Ohio.

Įėjimas: \$35.00, moksleiviams – \$20.

Bilietus užsisakykite pas Viktorą Šilėną

tel. 1-216-531-8207 arba po Mišių

Dievo Motinos pagalbos parapijos svetainėje.

LIETUVIŲ DIENOS

spalio 8 d., sekmadienį,

Spaudos šventė

"DIRVOS" 85 metų jubiliejaus proga

LIETUVIŠKOS SPAUDOS (Cleveland, OH)

APŽVALGINĖ PARODA

9:45 v.r. – vėliavų pakėlimas

prie Laisvės paminklo;

10:00 – šv. Mišios Dievo Motinos bažnyčioje

Gieda "EXULTATE" choras

(vadovė – muz. Rita Kliorienė);

12:00 val. – AKADEMINĖ DALIS

Kalbės "Draugo" vyr. redaktorė

DANUTĖ BINDOKIENĖ

ir "Dirvos" redaktorius, Dr. JONAS JASAITIS

Dainuos solistė VIRGINIJA MULIOLIENĖ

Įėjimas – auka (5 dol.)

Lietuvių kultūrinių darželių draugijos vakaronėje Gwinn Estate. Vakaronės svečiai – lietuvių visuomeninės veiklos veteranai (iš kairės): Zenonas Dučmanas, Vytautas Januškis, Kęstutis Steponavičius, adv. Algis Širvaitis, Kęstutis Šukys.

Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)

CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Žvirblienė

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė

State Certified Real Estate Appraiser – Įkainuotoja

Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V.R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119

(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(440) 473-2530

DIRVA

Ohio valstijos gubernatoriaus
pranešimas
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio darbuotojų delegacijos
lankymosi proga

FROM THE OFFICE OF
GOVERNOR BOB TAFT
SEPTEMBER 13, 2000

I want to extend my warmest greetings to Mr. Vytautas Grušauskas, Vice Minister of Agriculture of the Republic of Lithuania; Mr. Albinas Kusta, Rector of the Agricultural University of Kaunas; and Mr. Antanas Trumpa, Director of AB "Rokiškio sūris" Cheese Company upon the occasion of your visit to the State of Ohio, September 13-20, 2000.

I am supportive of the signing of the Joint Communique for Establishment of Mutual Relationship between the Ohio Department of Agriculture, the Ohio State University's College of Food, Agriculture, and Environmental Sciences, and the Lithuanian Ministry of Agriculture. This agreement, which promotes multi-form and wide-ranging cooperative opportunities, is working toward broader international trade opportunities that are important and mutually beneficial to the State of Ohio and the Republic of Lithuania.

Ohio is proud that Republic of Lithuania Honorary Consul in Cleveland, Ohio Ingrid Bublys is working to promote understanding and advance the relationship between the State of Ohio and Lithuania.

I want to thank you for visiting the State of Ohio, the Farm Science Review, and for furthering the agreement established in the Joint Communique for Establishment of Mutual Relationship. Best wishes for a wonderful visit to the State of Ohio and for a continued worthwhile partnership between the people of Lithuania and Ohio.

On this 13th day of September, 2000;

Bob Taft
Governor

Lietuvos žemės ūkio viceministras Vytautas Grušauskas įteikia dovaną Dievo Motinos parapijos klebonui, kun. Gedinui Kijauskui SJ. *Dr. Viktoro Stankaus nuotr.*

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėdinama,
teikianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JUOKO STRĖLĖS

MEILĖS NAUDA

Du jauni vyrukai kalbasi apie gyvenimo sunkumus ir sprendžia rūpimus dalykus.

– Na, sakyk, ar yra pasaulyje meilė? – klausia vienas.

– Kodėl klausi? – stebisi bičiulis.

– Rodos, taip mylėjau Brigitą, o ji atsisakė tekėti už manęs. Todėl meile daugiau nebetikiu!

PENSININKŲ KLUBO ŽINIOS

Lietuvių pensininkų susėjimas įvyks spalio 5 d., ketvirtadienį, 2 v. p.p. Lietuvių namų viršutinėje salėje.

Spalyje gimtadienį švenčia švenčia šie Cleveland, OH Lietuvių pensininkų klubo nariai: Natalija Bielinienė, dr. Algimantas Čepulis, Vytenis Čiurlionis, Aniceta Giedraitienė, Juozas Jasinevičius, Bronė Mainelienė, Erika Steponavičienė ir Malvina Švarcienė.

Jonas Kazlauskas

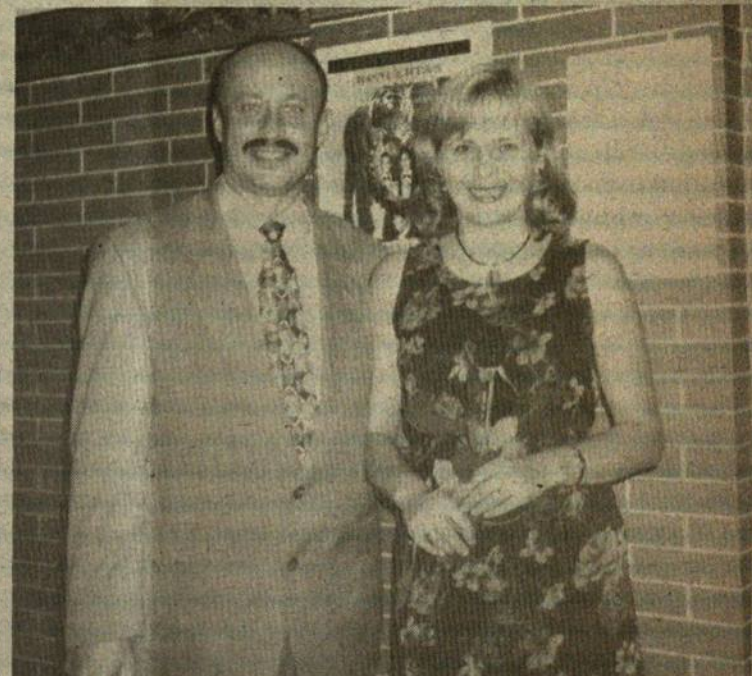
– Žinoma, kad yra meilė, – moko nelaimės draugą bičiulis, studijuojantis teisę. – Jei meilės nebūtų, nebūtų ir tiek skyrybų. O iš ko mes tada gyventume?

"ŽALGIRIO MŪŠIS"

Taip jau atsitiko, kad našlys, likęs su trimis vaikais, vedė našlę, kuri taip pat tu-

rėjo tris vaikus. Ir dar atsitiko, kad laimingai vedę, jie vėl susilaukė trijų vaikų. Bet štai vieną dieną pačiukė skambina vyrui į darbą:

– Ei, Simai! – šaukia ji susinervinusi. – Grįžk namo kuo greičiausiai ir daryk ką nors. Mūsų namuose vyksta beveik Žalgirio mūšis: tavo vaikai muša mūsų vaikus!

Alius ir Audronė Majorovai – XI Tautinių šokių šventės dalyvių pagerbime Dievo Motinos parapijos svetainėje.

Jono Jasaičio nuotr.

XI lietuvių tautinių šokių šventė Toronte.

E. Blumentalio nuotr.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS!**

XXXXXXXXXXXX

**KVIEČIAME
VISUS
I
TAUPA!**

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000